

Абітурыентаў запрашаюць на... прафадбор

У неперспектыўных ёсць... перспектыва

Калі сэрца метэазалежнае

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

РАЗВІЦЦЁ ПВТ ІДЗЕ ВЫСОКІМІ ТЭМПАМІ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка даручыў Парку высокіх тэхналогій падключыцца да распрацоўкі праекта Міжнароднага фінансавага цэнтру ў Мінску. Такую задачу кіраўнік дзяржавы паставіў 4 сакавіка, прымаючы з дакладам дырэктара Адміністрацыі ПВТ Валерыя Цапкала, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Плануецца, што Міжнародны фінансавы цэнтр размесціцца ў раёне аэрапорта Мінск-1. Як адзначыў Валерый Цапкала, цяпер назіраецца тэндэнцыя цеснай інтэграцыі інтэрнэт-кампаній з фінансавымі інстытутамі. Шырокае распаўсюджванне атрымалі электронныя плацежныя сістэмы, плацежныя дадаткі для мабільных тэлефонаў і мабільных тэрміналаў. Таму пры стварэнні Міжнароднага фінансавага цэнтру неабходна ўлічваць новыя тэндэнцыі, што існуюць у фінансавай сферы, лічыць Валерый Цапкала. У гэтай галіне Парк высокіх тэхналогій, кліентамі якога з'яўляюцца вядомыя сусветныя банкі і кампаніі, мае дастатковы вопыт і гатовы аказаць неабходнае садзейнічанне.

Кіраўніку дзяржавы даложа аб выніках работы Парку высокіх тэхналогій у 2013 годзе. Паводле слоў Валерыя Цапкала, год быў даволі паспяховым, развіццё ПВТ ішло высокімі тэмпамі. Так, аб'ём вырочкі ПВТ у мінулым годзе склаў у эквіваленце амаль \$525 млн, з якіх 85 працэнтаў прыпадае на экспарт. ПВТ актыўна вядзе пошук новых рынкаў, новых кліентаў. Вырасла таксама колькасць работнікаў ПВТ: за 2013 год на 3 тыс. чалавек, з якіх амаль 500 з'яўляюцца выпускнікамі беларускіх ВНУ. Пры гэтым ПВТ і сам актыўна рыхтуе персанал.

Сустрэчы ў Маскве

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 5 сакавіка прыме ўдзел у пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета на Узроўні кіраўнікоў дзяржаў у Маскве. Аб гэтым БЕЛТА паведамлілі ў прэс-службе беларускага лідара.

У цэнтры ўвагі будучы знаходзіцца пытанні стварэння Еўразійскага эканамічнага саюза, які павінен пацаць функцыянаванне з 1 студзеня 2015 года.

Назначаны новы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка сваім указам назначыў Анатоля Ліса намеснікам кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі, вызваліўшы яго ад пасады памочніка Прэзідэнта — галоўнага інспектара па Гомельскай вобласці, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Ліс Анатоль Васільевіч нарадзіўся ў 1958 годзе. Скончыў Беларускі інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі, Мінскі інстытут паліталогіі і сацыяльнага кіравання КПБ.

У 1990—1996 гадах працаваў намеснікам старшыні калгаса «Кастрычнік» Гродзенскага раёна. З 1996 па 2005 год узначальваў Наварудскі райвыканкам. З 2005 па 2007 год — намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па заканадаўстве і судова-прававых пытаннях. Да 2009 года быў старшынёй Мазырскага райвыканкама, затым працаваў намеснікам міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. У лютым 2013 года назначаны памочнікам Прэзідэнта Беларусі — галоўным інспектарам па Гомельскай вобласці. Узнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі».

Прыярытэтны напрамак

Дзякуючы намаганням лідараў Кітая і Беларусі, стасункі паміж краінамі выйшлі на новы ўзровень развіцця. Асабліва гэтаму садзейнічала падпісанне ў мінулым годзе кіраўнікамі абедзвюх краін сумеснай дэкларацыі аб стратэгічным партнёрстве. Гэта адзначыў намеснік міністра замежных спраў Кітайскай Народнай Рэспублікі Чэн Гапін на сустрэчы з кіраўніком беларускага дыпламатычнага ведамства Уладзімірам МАКЕЕМ.

Як паведаміў спадар Чэн Гапін, ён прыехаў у Беларусь па даручэнні ўрада. «Асноўная задача маёй цяперашняй паездкі — абмеркаванне развіцця далейшага супрацоўніцтва з Беларуссю», — дадаў кітайскі дыпламат. Таксама кітайскі госць звярнуў увагу на тое, што падчас зімовых Алімпійскіх гульняў у Сочы Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка і Старшыня Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Дэньпін зноў сустрэліся і абмяняліся думкамі па паглыбленні ўсёбаковага стратэгічнага партнёрства.

У сваю чаргу міністр замежных спраў Беларусі заявіў, што развіццё стасункаў з Кітаем — прыярытэтны напрамак знешняй палітыкі Беларусі. Гэтая дзяржава — ключавы партнёр Беларусі ў азіяцкім рэгіёне. Згодна з інфармацыяй Нацыянальнага статыстычнага камітэта Беларусі, за 2013 год таваразварот нашай краіны з Кітаем склаў больш за 3,3 мільярда долараў ЗША.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

ПУЦІН: НЕАБХОДНАСЦІ ўВОДЗІЦЬ ВОЙСКІ ВА УКРАЇНУ НЯМА

Пра гэта кіраўнік расійскай дзяржавы заявіў падчас прэс-канферэнцыі ў Нова-Агарове, якую ў прамым эфіры трансляваў тэлеканал «Расія 24».

«3 гадоў уяўдзення войскаў. Пакуль такой неабходнасці няма», — сказаў Уладзімір Пуцін. «Але магчыма, такія ёсць», — дадаў ён. Прэзідэнт Расіі таксама падкрэсліў, што калі ён прыме рашэнне аб уводзе войскаў ва Украіну, то яно «будзе легітымным і цалкам адпаведным нормам міжнароднага права». На думку прэзідэнта Расіі, змена ўлады ва Украіне з'яўляецца антыканстытуцыйным пераваротам і ўзброеным захопам улады. «Ацэнка таго, што адбылося ў Кіеве, ва Украіне ў цэлым, — можа быць толькі адна — гэта антыканстытуцыйны пераварот і ўзброены захоп улады», — сказаў ён. Уладзімір Пуцін адзначыў, што Віктар Януковіч фактычна здаў уладу ў краіне. «Януковіч паехаў на мэрпрыемства ў Харкаў, тут жа захапілі і яго рэзідэнцыі, і будынак урада, замест таго, каб выканаць тыя абавязальствы, пра якія дамовіліся», — адзначыў расійскі прэзідэнт. Уладзімір Пуцін таксама заявіў, што матывы ўрамайданаўцаў яму зразумелыя. «Я разумю людзей на Майдане, хто да гэтага часу патрабуе не ремонту

фасада ўлады, а кардынальных змен», — сказаў ён, дадаўшы, што ўкраінцы «прывыклі, што адных жулікаў мяняюць на іншых жулікаў і прайдзісвітаў». «Просты мужык пакутаваў і пры Мікалаі «Крывавым», і пры Кучмы, і пры Юшчанку, і пры Януковічы», — дадаў прэзідэнт Расіі. На яго думку, перамены ў рэспубліках былога СССР павінны праходзіць строга ў канстытуцыйных рамках. «На постсавецкай прасторы, дзе вельмі далікатныя палітычныя канструкцыі, вельмі слабая эканоміка, трэба дзейнічаць выключна канстытуцыйным шляхам», — сказаў Уладзімір Пуцін.

РАСІЯ АДМЯНІЛА ГАЗАВУЮ ЗНІЖКУ ДЛЯ УКРАЇНЫ

«Газпрам» з красавіка гэтага года адмяняе льготы на пастаўку газу Украіне. Пра гэта заявіў старшыня праўлення расійскага канцэрна Аляксей Мілер. Па словах Мілера, украінскі бок праінфармаваў «Газпрам», што не зможа цалкам аплаціць лютыяскія пастаўкі. Акрамя таго, леташнюю газавую запасычанасць Украіна пагасіла менш чым напалову. Сукупная запасычанасць Украіны па пастаўках расійскага паліва, які заявіў Мілер, цяпер складае 1,529 мільярда долараў.

■ Камунальныя стасункі

БЛАКІТНАЕ ПАЛІВА ПА ДАСТУПНАЙ ЦАНЕ

Істотнага павелічэння тарыфаў на газ для насельніцтва сёлета не плануецца

Пра гэта ўчора паведаміў журналістам генеральны дырэктар аб'яднання «Белпалівагаз» Леанід РУДЗІНСКІ.

Разам з тым кіраўнік дзяржаўнай арганізацыі адзначыў, што ў нашай краіне неабходна ліквідаваць перакрывавае субсідаванне аплаты насельніцтвам газу за кошт прамысловых прадпрыемстваў. Так, сёлета ў студзені насельніцтва пакрывала толькі 34% затрат прадпрыемстваў аб'яднання па пастаўках газу. Астатнюю долю выдаткаў па газе для людзей кампенсавалі вылікімі тарыфамі арганізацыі рэальнага сектара эканомікі. Для пам'яшэння аб'ёма перакрываванага субсідавання ўведзена індэксацыя кошту газу. Механізм такой індэксацыі з першых дзён сакавіка ўжо павялічыў кошт прыроднага газу для насельніцтва прыкладна на 1,8%.

Колькі будзе каштаваць газ для людзей надалей? Дакладна лічыць у спецыялістаў пакуль няма, бо яна залежыць і ад цаны блакітнага паліва, па якой будзе ажыццяўляцца пастаўка газу расійскім бокам у другім квартале года. Да першага красавіка Беларусь будзе атрымліваць расійскі газ па кошце 182 долары за тысячку «кубоў». Нагадаю, што арганізацыі Польшчы купляюць газ па 400 долараў, Літвы і Латвіі па 450-600 долараў, а ў Швецыі і Італіі — па 800 долараў за тысячу кубічных метраў.

Другой праблемай паліўнага сектара краіны з'яўляюцца даўгі за газ з боку прамысловых гігантаў. Леанід Рудзінскі адзначыў, што толькі за першы месяц года беларускія прадпрыемствы завінаваліся ліся «Белпалівагазу» 34 млн долараў за атрыманыя энерганосбіты. Гэты доўг параўнальна невялікі, але засмучае, даў у нас існуюць храничыя даўжнікі, лічыць кіраўнік аб'яднання. Паводле яго слоў, за газ не плацяць шклозавод «Нёман», завод «Віцязь», Барысаўскі крышталны завод,

«Барысаўдрэў» і шэраг іншых прадпрыемстваў. Сярэдні памер доўгу ў гэтых прадпрыемстваў пачынаецца ад мільёна долараў, а ў «Віцязя» — ажно каля 10 млн долараў.

Даўжнікі былі і раней, але баланс плацільцоў заўсёды выраўноўваўся за кошт таго, што хтосьці аплачваў не толькі бягучае спажыванне, але і вяртаў свае ранейшыя пазыкі. Аднак мінулы год стаў для газавоў своеасаблівым — своечасова разлічылі энергетыкі, але завінаваліся шклянцы і цэментавыя заводы.

Кіраўнік «Белпалівагаза» спадзеецца, што ў бліжэйшыя 10 дзён даўгі па газе з боку буйных спажывцоў прамысловага сектара будуць пагашаны. Гэта пытанне цяпер знаходзіцца на кантролі спецыяльнай урадавай камісіі. Па звестках спецыялістаў аб'яднання «Белпалівагаз», усе катэгорыі спажывцоў Беларусі ў год сумарна спажываюць прыроднага газу на 4,3 млрд долараў.

Сяргей КУРКАЧ.

■ Шпацыр па Камароўцы

КВЕТКІ «ПРА ЗАПАС» І СПАКУСЛІВЫЯ ТОРЦЫКІ

Прадаўцы з Камароўскага рынку часоў актыўнай пакупнікоў, якія воль-воль з'яўляюцца сярод рыначных радыоў у пошуках усяго неабходнага для святкавання надыходзячага свята. Якімі кветкамі запасаюцца за гадзія і колькі дзевядзецца патраціць на «вітаміны» для сямейнага стала і іншыя прысмакі, пацікавілася карэспандэнтка «Звязды»...

...Для многіх сапраўдна прыкмета вясны — гэта рознакаляровыя цюльпаны. На Камароўцы іх знайсці няцяжка. Пакупнікі ходзяць, прыглядаюцца, але чэргаў пакуль няма. За адну кветку прадаўцы просяць 17 тысяч рублёў. У букете іх як мінімум дзевясць, так што верагодную суму выдаткаў падлічыць няцяжка.

— Вазьміце гваздзікі, яны па дзевясць тысяч. І звычайныя, і Шабо, — парэкамендала кветчыніца.

Цікаўляўся ў яе, ці не «запасаюцца» яшчэ мужчыны букетамі. Як вядома, перад самым святам можна правесці нямаля часу ў «кветкавых» чэргах.

— Пакуль што зрэзаная кветкі не купляюць, толькі замаўляюць на пазні дзень, і адразу шмат букетаў, — распавяла жанчына. — Я так зразумела, калег будучы вяснавае. Ахвотна купляюць загадзя кветкі ў вазонах. І прыгожа, і не зьяўняць.

Такіх варыянтаў на Камароўцы сапраўды можна шмат. Квітнеючы крокус аб'ядзецца ў 40 тысяч рублёў, стэблік ж каштуюць і фізічна. За куцін пакаёвай ружы дзевядзецца аддаць ад 45 да 85 тысяч

рублёў (у залежнасці ад велічыні). У той час як адна зрэзаная ружа з беларускай цяпльцы будзе каштаваць 30 тысяч. Можна набыць нават лілію ў гаршку. За такую кветку дзевядзецца аддаць 75 тысяч рублёў.

На свяце павінен панаваць лёгкі настрой, а на накрытым з нагоды стала многія хочучы бацьчы паабед садавіны і агародніны. Пачнем з яблыкаў. Як кажуць камароўскія прадаўцы, яны цяпер вельмі смачныя, акурат «вылежалі». Калі верыць цэнікам, дык значная частка прадукцыі — беларуская. На выгляд яблыкі бліскучыя і гладзенькія, нічым не горшыя за замежныя з гіпермаркетаў. За кіло яблыкаў просяць ад 8 да 13 тысяч рублёў. У бліжкім коштавым сегменце знаходзяцца бананы (13-14 тысяч за кіло). Каб паласавацца апельсінамі, рыхтуюць 14-25 тысяч рублёў (даражэй каштуюць «чырвоныя»), а за кіло лімонаў просяць ад 24 да 25 тысяч.

СТАР 2

КОРАТКА

Прафіцэт рэспубліканскага бюджэту Беларусі за студзень 2014 года склаў Br2,9 трлн, або 5,8 працэнта ВВП.

Усе праблемныя дамы, будаўніцтва якіх ажыццяўляюць арганізацыі, што ўваходзяць у сістэму Мінбудархітэктуры, будуць здзедзены ў эксплуатацыю да чэрвеня гэтага года.

Часова выканаец абавязкі старшыні канцэрна «Беллегпрам» у адпаведнасці з пастановай Саўміна № 189 ад 3 сакавіка 2014 года будзе Вячаслаў Мірусін.

Адкрытае акцыянернае таварыства «Беларуськалій» выключнае са складу Беларускага дзяржаўнага канцэрна па нафце і хіміі.

На будаўніцтве Беларускай АЭС у 2014 годзе плануецца асвоіць \$470 млн, пры гэтым беларускія будаўнічы выканаюць больш як 86 працэнтаў аб'ёму работ, астатнія 13 працэнтаў спецыяльных работ выканаюць расійскія арганізацыі.

УТЫЛІЗАЦЫЙНЫ ЗБОР НА АЎТАМАБІЛІ ў БЕЛАРУСІ

БАЗАВЫЯ СТАЎКІ*: транспартныя сродкі (ТС) катэгорыі М1** - 20 тыс. расійскіх рублёў
ТС іншых катэгорыяў - 150 тыс. расійскіх рублёў

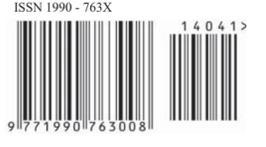

ТС іншых катэгорыяў: 0,5 - 40 у залежнасці ад масы транспартнага сродку, а таксама года выпуску.

Стаянка ўтылізацыйнага збору вызначаецца па формуле: $U = B \times K$

*Базавая стаўка вызначаецца ў беларускіх рублях па афіцыйным курсе беларускага рубля да расійскага рубля, устаноўленага Нацбанкам на дзень выплаты ўтылізацыйнага збору.
**ТС катэгорыі М1 - транспартныя сродкі, якія выкарыстоўваюцца для перавозкі пасажыраў і маюць акрамя месца адзіцеля не больш як восем месцаў для сядзення, у тым ліку пазышчаныя праходнасці катэгорыі Б, а таксама спецыяльныя ТС назіральных катэгорыяў.
***За выключэннем транспартных сродкаў з з'яўленай сістэмай устаноўленай.
****Для асобістага карыстання, незалежна ад рэжыма аб'ёму рухавіка.

Крыніца: пастанова Савета Міністраў Беларусі нумар 172 ад 27 лютага 2014 года.

ШАНОЎНЫЯ СЯБРЫ!

Працягваецца падпіска на «Звязду» на II квартал 2014 года!

Падпіска на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплатна-даведчага тэрміналу РУП «Белпошта»; праз сістэму «Інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; у пашталёнаў.

Падпіска, дарэчы, можа стаць добрым падарункам да свята для вашых родных і блізкіх, для вашых сяброў.

Індэкс/перыяд	1 месяц	3 месяцы
63850 (для індывідуальных падпісчыкаў)	47 500	142 500
63145 (для ветэранаў ВОВ і пенсіянераў)	42 750	128 250
63858 (для ведамасных падпісчыкаў)	95 300	285 900
63239 (ведамасная падпіска для устаноў міністэрстваў адукацыі, культуры і аховы здароўя)	85 800	257 400

СПАЧУВАННІ ПРЭЗІДЭНТА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка выказаў спачуванні родным народнага паэта Беларусі Рыгора Барадуліна ў сувязі з яго смерцю. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

«Творчасць Рыгора Барадуліна займае асаблівае месца ў айчынай культуры. У яго вершах і паэмах знайшлі сваё адлюстраванне багаты духоўны свет народа і агульначалавечыя філасофскія і маральныя пытанні. Нездарма яны прыцягваюць увагу чытачоў розных пакаленняў», — гаворыцца ў спачуванні.

«Узрунены, што паміць пра Рыгора Барадуліна як аднаго з вядомых майстроў слова захаваецца ў сэрцах аматараў беларускай літаратуры», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

РАЗВІТАЛІСЯ З РЫГОРАМ БАРАДУЛІНЫМ

Учора ў Мінску народнага паэта Беларусі праявілі ў апошні шлях. Развітанне прайшло ў касцёле Святых Сымона і Алены, паведамляе БЕЛТА. Беларускі паэт здабыў спакой на Ушацкіх могілках у Віцебскай вобласці побач з маці.

СИТУАЦЫЯ ВА УКРАІНЕ АБМЕРКАВАНА НА ПАСЯДЖЭННІ ПАСТАЯННАГА САВЕТА АДКБ

Сітуацыя ва Украіне абмеркавана ўчора ў Маскве на чарговым пасяджэнні Пастаяннага савета Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы, якое прайшло з удзелам генеральнага сакратара АДКБ Мікалая Бардзюжы. Аб гэтым БЕЛТА паведаміў прэс-сакратар АДКБ Уладзімір Зайнетдзінаў.

«Старшыня Пастаяннага савета, пайнамоцны прадстаўнік Расійскай Федэрацыі пры АДКБ Віктар Васільеў прайнфармаваў членаў постсавеата аб абстаноўцы, якая склалася ва Украіне, і мерах, што прымаюцца Расіяй па яе стабілізацыі. Інфармацыя была прынята да ведама. Была дасягнута дамоўленасць аб прадаўжэнні практыкі інфармавання аб далейшым развіцці сітуацыі ў гэтай краіне», — адзначыў прэс-сакратар.

Уладзімір МАКЕЙ:

«СПОРТ ПАВІНЕН БЫЦЬ ПА-ЗА ПАЛІТЫКАЙ»

Міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір МАКЕЙ у інтэрв'ю інфармацыйнаму агенцтву Baltic News Service адказаў на актуальныя пытанні знешняй палітыкі нашай краіны.

Беларусь разглядае розныя варыянты выкарыстання партовай інфраструктуры іншых краін у сваіх мэтах, заявіў міністр. Ён заўважыў, што ёсць шэраг прапановаў з расійскага і латвійскага бакоў, «ёсць і канкрэтныя прапановы, зробленыя літоўскім бокам, — дадаў Макей. — Мы ўжо сёння шчыльна супрацоўнічаем з Клайпедскім портам па перавалцы нашых калійных угнаенняў. Шэраг іншых тавараў таксама праходзіць праз Клайпеду. Ва Украдзе створана рабочая група, якая займаецца гэтай тэматыкай па даручэнні Прэзідэнта». Па словах кіраўніка міністэрства, у бліжэйшы час плануецца правесці аналіз усіх прапановаў, аднацца плюсы і мінусы розных праектаў у комплексе. «Мы маем намер прыняць аптымальнае рашэнне, якое будзе адпавядаць інтарсам нашай дзяржавы, — падкрэсліў Уладзімір Макей. — Але мы не хашелі б замкніцца на нейкай адной краіне».

Адказваючы на пытанне, якое тычылася спрачэння руху ў прыгранічнай зоне з Літвой, міністр заўважыў, што адпаведныя пагадненні Беларусь мае з Латвіяй, Літвой і Польшчай. «З Латвіяй пагадненне ўжо ўступіла ў сілу, аднак яны тычыцца толькі некалькіх дзясяткаў тысяч чалавек, што працяжваюць з абодвух бакоў мяжы, — канстатаваў дыпламат. — З Літвой у нас гэтая лічба ахоплівае прыкладна паўтара мільёна чалавек». Уладзімір Макей звярнуў увагу на тое, што, пасля ўступлення ў сілу такога пагаднення паміж Беларуссю і Латвіяй, на практыцы ўзніклі канкрэтныя арганізацыйныя і тэхнічныя складанасці пры пераходзе праз мяжу нашымі грамадзянамі. «Мы распрацавалі і ўзгадняем з латвійскім бокам дадатак да заключанага раней пагаднення, — дадаў міністр. — Наколькі мне вядома, ён цяпер знаходзіцца на ўзгадненні ў Еўрапейскаму саюзе. Я думаю, мы забяспечым уступленне ў сілу гэтых дадатковых паправак і будзем думаць над тым, як забяспечыць уступленне ў сілу нашага пагаднення з Літвой». Спадар Макей яшчэ раз акцэнтаваў увагу на тым, што з Латвіяй няма такіх праблем на мяжы, якія існуюць з Літвой. «Гэта і вялізныя чэргі ў пунктах пропуску, а калі мы яшчэ паўтара мільёна чалавек сюды дабавім, то можна ўявіць, які калапас адбудзецца на мяжы», — адзначыў кіраўнік дыпламатычнага ведамства. Рашэнне гэтых пытанняў ён бачыць у павелічэнні колькасці пунктаў пропуску на мяжы, удасканаленні пагранічнай інфраструктуры, забяспечэнні пагранічных, мытных пастоў неабходнымі інфармацыйнымі матэрыяламі, камп'ютарамі.

Што да занепакоенасці літоўскага боку наконат магчымага ўплыву Астравецкай АЭС на навакольнае асяроддзе, міністр прапанаваў наступнае выйсце з гэтай сітуацыі: «Давайце сустрэнемся «не для птушчак», неафіцыйна, але неабходна пасадзіць за стол перагавораў спецыялістаў, каб кожны бок выказаў свае прэтэнзіі». Уладзімір Макей падкрэсліў, што ён абсалютна згодзен з неабходнасцю зняць прадзюкацы ў стаўнях Беларусі і Літвы ў гэтым пытанні. «У любым выпадку трэба шукаць кампрамісныя, узаемакарысныя рашэнні, — рэзюмаваў міністр. — Мы таксама можам падняць вельмі шмат пытанняў, і, паверце, мы не ўсе аргументы выкарысталі: і ў дачыненні да Вісіганскай АЭС, і да іншых планаў. Мы не хочам даводзіць сітуацыю да абсурду, а накіраваны на тое, каб праз дыялог знаходзіць кампрамісныя рашэнні».

На пытанне карэспандэнта, ці не баіцца Беларусь байкоту з боку лідараў заходніх краін чэмпіянату свету па хакеі, Макей расказаў, што запрашэнні былі накіраваны ўсім кіраўнікам суседніх краін і краін, якія будуць удзельнічаць у чэмпіянале. «Мы свай абавязак выканалі, — адзначыў міністр. — а прыняць удзел ці не — гэта ўжо справа кіраўнікоў дзяржаў. Мы не разглядаем гэта як нейкі байкот з іх боку. Была спроба розных арганізацый арганізаваць байкот чэмпіянату, але, як бачыць, ён адбудзецца. Спорт павінен быць па-за палітыкай». Уладзімір Макей таксама дадаў, што ў VIP-ложы «Мінск-Арэна» месцы ў асноўным забраніраваны, і ёсць ужо шэраг лідараў, якія завялі, што прыедуць на чэмпіянат. Больш за тое, па інфармацыі міністра, адбудуцца дзяржаўныя і афіцыйныя візіты, прымеркаваныя да гэтага чэмпіянату.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

■ Саюз — Еўразія

АДЗІНЫ РЫНАК — АДЗІНАЯ КАНКУРЭНЦЫЯ

А дзяржаўнае рэгуляванне цэн — толькі ў выключных выпадках

Такая ідэя закладзена ў пагадненні аб адзіных прынцыпах і правілах канкурэнцыі паміж трыма дзяржавамі — членамі Адзінай эканамічнай прасторы: Беларусію, Казахстанам і Расіяй. Гэта патлумачыў падчас анлайн-канферэнцыі «Антыманопольная палітыка ў Адзінай эканамічнай прасторы» на сайце БЕЛТА выканаўца абавязкі дырэктара дэпартаменту антыманопольнага рэгулявання Еўразійскай эканамічнай камісіі Аляксандр КУРЫЛЬЧЫК.

«Пытанне цэнавай дыскрымінацыі ў сённяшніх умовах вельмі актуальнае, — заявіў спецыяліст. — Не сакрэт, што асобныя суб'екты гаспадарання адной краіны рэалізуюць сыравіну і матэрыялы суб'ектам гаспадарання іншай краіны па больш высокіх цэнах. Калі сваім суб'ектам прадастаўляюць бону-

сы, даюць зніжкі, то суб'ектам гаспадарання іншай краіны яны навязваюць пэўныя ўмовы, дадатковыя да кошту, завышаюць цэны на сваю прадукцыю». Па словах Аляксандра Курьльчыка, гэта супярэчыць пагадненню аб адзіных прынцыпах і правілах канкурэнцыі: «Канкурэнтная заканадаўства ў адпаведнасці з пагадненнем павінна прымяняцца да суб'ектаў гаспадарання ўсіх трох краін аднолькавым чынам і ў аднолькавай ступені». Пагадненне прадугледжвае ўсталюванне адзіных прынцыпаў канкурэнцыі, ў адпаведнасці з якімі Беларусь, Казахстан і Расія гарманізуюць сваё нацыянальнае заканадаўства. «Да прыкладу, у Беларусі 12 снежня 2013 года падпісана новая рэдакцыя закона «Аб супрацьдзейніч ма-напалістычнай дзейнасці і развіцці канкурэнцыі», у якім зазначаюцца замацаваныя прынцыпы дзяржаўнай палітыкі ў гэтай сферы. У прыватнасці, прынцып роўнасці ў прымяненні нормаў

антыманопольнага заканадаўства да гаспадарчых суб'ектаў незалежна ад формы ўласнасці, арганізацыйна-прававой формы і месца рэгістрацыі юрыдычных асоб, грамадзянства, месца жыхарства, маёмаснага і службовага становішча фізічных асоб і іншых абставін». У той жа час, пагадненне аб адзіных прынцыпах і правілах канкурэнцыі прадугледжвае і пэўнае цэнавае рэгуляванне. «Устаноўлены спіс, у дачыненні да якога не прымяняюцца палажэнні пагаднення. Гэта прыродны газ, здававаны газ для бытавых патрэб, электра- і цеплавая энергія, гарэлка, лікёра-гарэлачная і іншая алкагольная прадукцыя крапскаю звыш 28%, этылавы спірт з харчовай сыравіны, лекавыя прэпараты, паліва чэўрадае, п'яночнае і газавое для бытавых патрэб, прадукцыя ядзерна-энергетычнага цыклу і нафтапрадукты. Пагадненне не раслаўсоджываецца на дзяржаўнае рэгуляванне цэн на паслугі,

уключаючы паслугі натуральных маналіой, а таксама на сферу дзяржаўных закупачных і таварных інтэрвенцыяў», — растлумачыў Аляксандр Курьльчык. Увадзненне краінамі — удзельніцамі пагаднення дзяржаўнага цэнавага рэгулявання на таварных рынках ажыццяўляецца ў выключных выпадках. У якасці часовай меры краіны ЕЭК могуць уводзіць дзяржаўнае цэнавае рэгуляванне на асобныя віды сацыяльна значных тавараў на асобных тэрыторыях на пэўны тэрмін. «Агульны тэрмін прымянення дзяржрэгулявання не можа перавышаць 90 дзён на працягу аднаго года. Яго прадаўжэнне можа ажыццяўляцца па ўзгадненні з ЕЭК. Прычым калі краіна ўводзіць дзяржрэгуляванне цэн, то яна павінна ў тэрмін, які не перавышае 7 календарных дзён, прайнфармаваць пра гэта ЕЭК і іншыя бакі пагаднення».

Падрыхтаваў Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

■ Табе, абітурыент!

БУДУЧЫХ КІРАЎНІКОЎ ЗАПРАШАЮЦЬ... НА ПРАФАДБОР

5 сакавіка ў краіне распачынаецца рэгістрацыя абітурыентаў для праходжання прафесійна-псіхалагічнай гутаркі. Яна будзе доўжыцца па 31 сакавіка ўключна.

Прафесійна-псіхалагічная гутарка — абавязковая працэдура для ўсіх абітурыентаў, якія плануюць паступаць на спецыяльнасці «Дзяржаўнае кіраванне», «Дзяржаўнае кіраванне і права», «Дзяржаўнае кіраванне і эканоміка», «Міжнародныя адносіны», «Міжнароднае права», «Правазнаўства», «Эканамічнае права», «Журналістыка», «Міжнародная журналістыка» і «Мытная справа».

Праз папярэдні прафадбор павінны прайсці ўсе, хто плануе паступаць на дзённую, вчэрнюю, заочную і дыстанцыйную формы навучання, на паралельнае навучанне, навучанне ў скорчаныя тэрміны, на навучанне на ўмовах мэтавай падрыхтоўкі, для атрымання другой і наступнай вышэйшай адукацыі як за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, так і на ўмовах аплаты фізічных і юрыдычных асобамі. Гэта тычыцца і абітурыентаў прыватных ВНУ. Прызёрары і пераможцы абласной і рэспубліканскай алімпіяды, калі яны вырашчаюць

паступаць на вышэйшэпэральнічны спецыяльнасці, таксама трэба атрымаць рэкамендацыю для ўдзелу ў конкурсе на атрыманне вышэйшай адукацыі ад спецыяльнай камісіі па правядзенні прафесійна-псіхалагічнай гутаркі.

Ад папярэдняга прафадбору вызываюцца толькі замежныя грамадзяне, якія плануюць паступаць у беларускія ВНУ, але працяжваюць за межамі нашай краіны (у тым ліку і расіяне). Аднак замежныя грамадзяне

і асобы без грамадзянства, якія пастаянна працяжваюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, павінны такую гутарку прайсці. Заява для ўдзелу ў прафесійна-псіхалагічнай гутарцы можа быць паддана грамадзянінам асабіста ці быць накіравана па пошце. У першым выпадку будучы абітурыент асабіста паказвае пашпарт ці іншы дакумент, які сведчыць асобу. А пры накіраванні па пошце да заявы прыкладаецца копія пашпарта ці іншага дакумента, які сведчыць асобу. Аздакасць за правільнасць і праўдзівасць звестак заявы ўскладаецца на грамадзяніна. У Міністэрстве адукацыі папярэджваюць, што заявы, якія паступляць пасля 31 сакавіка, разглядацца не будуць. Грамадзяніну, які падаў заяву для ўдзелу ў гутарцы, паведамяць месца і час не правядзення асабіста ці па пошце.

Прафесійна-псіхалагічная гутарка пройдзе з 5 па 30 красавіка ў адпаведнасці з графікам, зацверджаным ВНУ. Для прыкладу, у Белдзяржуніверсітэце пасяджэнне камісіі запланавана на 5 і 12 красавіка. Рэзервовы дзень для тых, хто зарэгістраваўся, але не змог прыняць удзел у гутарцы па ўважлівай прычыне, пацверджанай дакументальна, — 24 красавіка.

Надзея НІКАЛАЕВА.

КВЕТКІ «ПРА ЗАПАС» І СПАКУСЛІВЫЯ ТОРЦІКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Мандарыны можна знайсці і зусім танна, па 11 тысяч за кіло. Але нават на выгляд яны сухавата. Так што якасны тавар варта шукаць па трохі вышэйшым кошце: да 35 тысяч рублёў за кілаграм.

Вінаград каштуе 17-25 тысяч, а гранаты — адна з самых дарагіх пацыяў — 30 тысяч рублёў за кілаграм.

Іншая вітамінная прадукцыя, агародніна і ягленіва, рыхтуе пакупнікі да наступных выдаткаў. Так, памідоры на рынку коштаць ад «бюджэтных» беларускіх (ад 20 тысяч за кілаграм), так і дарагія замежныя, напрыклад, іспанскія, якія «пацягнуць» на 55 тысяч. Агуркі каштуюць 35-42 тысячы, а салодкі перца — 38-42 тысячы. Звычайная каўста абодзёцка ў 12 тысяч за кіло, а пекінская ў 16. Яшчэ адна «заморская» радасць — брокалі — каштуе 50 тысяч за кілаграм.

Аматарам маладых кабакчоў варта падрыхтаваць 27-28 тысяч рублёў, каб прынесці дадому кілаграм гэтай смакаты. Морква чырвоныя буракі маюць прыкладна аднолькавую ціну, ад 8 да 10 тысяч, у залежнасці ад месца на рынку. За кілаграм бульбы дзевядзца аздаць 6-10 тысяч рублёў. У залежнасці ад «узросту», у якім грыбкі сушыліся, адзін пакунак вагой прыкладна 200 грамаў абодзёцка ў 35-100 тысяч рублёў.

У адным шэрагу з кветкамі 8 Сакавіка часта стаць і салодкія падарункі, разнастайныя торты і пірожныя. Разглядаючы асартымент

доме, не агародніна, але таксама ежа смачная. Са свежых на Кама-роўцы толькі шампінёны (28-34 тысячы за кілаграм). Затое няма-лі, карамельны і каньячны крэмам, садавіны. Карацей кажучы, на любы густ. Самы танны торт, які ўдалося знайсці, вагаў прыкладна на 400 грамаў і каштаваў 28 тысяч рублёў, але ў асноўным салодкія прысмакі каштуюць 60-75 тысяч за кілаграм.

Ганна ГАРУСТОВІЧ.

ЛІЧЫЛЬНІК «ЗВЯЗДЫ» (КОШТ ЗА КІЛАГРАМ, КАЛІ НЕ ПАЗНАЧАНА ІНШАЕ)
 Карп свежы — 28-32 тысячы
 Таўсталоўкі свежыя — 20-22 тысячы
 Скумбрыя (вэнджаня) — 160 тысяч
 Скумбрыя (замарожаная) — 56 тысяч
 Фарэль (замарожаная) — 160-200 тысяч
 Філе сайды — 88 тысяч
 Сыр чэўрэды (беларускай вытворчасці) — 60-100 тысяч
 Алей — 12-20 тысяч (за бутэльку)
 Рыс — 10-19 тысяч (за пачак)
 Маньныя крупы — 7-8 тысяч (за пачак)
 Грэцкія — 7-9 тысяч (за пачак)
 Ячынныя крупы — 6 тысяч (за пачак)

Фасоля — 20 тысяч (за пачак)
 Ягльвічына (палядвіца) — 100-130 тысяч
 Ягльвічына (кумпяк) — ад 85 тысяч і вышэй
 Бараніна (палядвіца) — 150-170 тысяч
 Бараніна (кумпяк) — 140-150 тысяч
 Цыляціна (палядвіца) — 150-180 тысяч
 Цыляціна (кумпяк) — 170-220 тысяч
 Свініна (палядвіца) — 85-110 тысяч
 Свініна (кумпяк) — 80 тысяч і вышэй
 Сала салёнае — 40-75 тысяч
 Індычка (тушка) — 120 тысяч
 Курныя філе — 49-52 тысячы
 Курны фарш — ад 40 тысяч
 Курьца (сцягно) — ад 35 тысяч
 Курьца (крыльці) — ад 27 тысяч

■ Погляд

Падзеі ва Украіне — паказальны прыклад таго, што адбываецца з краінамі, дзе палітычныя эліты замест пабудовы аб'яднанага грамадства і моцнага дзяржаўнага праекта займаюцца рэалізацыяй інтарэсаў уласнай кішэнні, прыквяваючы гэты працэс рознымі сумнеўнымі ідэалагічнымі канцэпцыямі, ды маніпулююць з масавай свядомасцю гучнымі лозунгамі.

Парадаксальна, але факт: на працягу ўсяго часу ад здабыцця незалежнасці насельніцтва Украіны імкліва бднела, а дзяржава танула ў замежных пазыхах. Згодна са статыстыкай ААН, 73% жыхароў Украіны жывуць за мяжой беднасці, пры гэтым знешні доўг дасягнуў 140 мільярд долараў (80% ад ВУП). Атрымліваецца, што Украінская дзяржава — адна з самых бедных у Еўропе. Цікава, што пры гэтым па колькасці мільянераў ды мільярдаў Украіна, наадварот, знаходзіцца ў лідарах і значна абыдочкае многія датасткова замочныя еўрапейскія краіны. Толькі ў спісе найбольш багатых людзей свету, згодна з версіяй часопіса Forbes, аж 8 грамадзян гэтай дзяржавы.

Менавіта такая сацыяльная несправядлівасць, эканамічная неўпарадкаванасць ляжыць ў аснове перманентных рэвалюцыйных працэсаў на Украінскай зямлі ды празмернай палярнай палітызаванасці Украінскага грамадства. Вымагаючы сацыяльнай справядлівасці і адэкватнага размеркавання прыбыткаў, людзі з ахвотай вераць у розныя радыкальныя ідэі — ад нацыяналізму з элементамі ксенафобіі да вялікадзяржаўнага рускага шавінізму, што ўвогуле адмаляе Украінскай нацыі ў праве на існаванне.

З беларускага пункту гледжання, аднолькава брыдкімі выглядаюць як узброеныя маладыя людзі ў масках з сімволікай украінскіх калабаранцаў часоў Другой светсвай вайны, гэтак і байцы «народнога ополчэння», што зрываюць сцягі Украінскай дзяржавы з будынкаў мясцовых адміністрацый і заклікаюць да інтэрвенцыі расійскай воіскі.

Яшчэ адным сведчаннем віны Украінскай эліты перад уласным народам з'яўляецца той факт, што на працягу ўсяе найноўшай гісторыі супярэчнай Украіны палітычныя працэсы ў гэтай дзяржаве суправаджаюцца актыўным

уплывам замежных сіл, якія не толькі рэалізуюць інтарэсы свайго бізнесу на Украінскай зямлі, але і намагаюцца нахабна кіраваць настраямі і грамадскай думкай. Цяпер у экспертных колах актыўна абмяркоўваецца прысутнасць расійскіх ваіскоўцаў на тэрыторыі Крыма. Пры гэтым чамусьці не прынята згадваць аб ролі ЗША, Польшчы, Вялікабрытаніі ў падзеях Украінскага Майдана, калі пратэстуючыя палітычныя сілы, нягледзячы на існаванне яшчэ легітымнай дзяржаўнай улады, атрымлівалі фінансавую і інфармацыйную падтрымку ад шэрагу заходніх краін. Даходзіла да таго, што замежныя службовыя асобы высокага ўзроўню адкрыта ўдзельнічалі ў акцыях пратэсту.

Вядома, Рэспубліка Беларусь не можа ўтрымацца ў баку ад Украінскага канфлікту — як з духоўнага, так і з прагматычнага разумення. Бяда, якая прышла на Украінскую зямлю, з'яўляецца як урокам, так і папярэджаннем для беларускага народа і кіруючых колаў. Беларусь муіць выпрацаваць падыходы знешняй

палітыкі як да новых формаў дзяржаўнасці ва Украіне, так і ў дачыненні да пазіцыі вядучых светсвых гільпоў па Украінскім пытанні. Акрамя таго, беларускі ўрад павінен прыняць меры для абароны нашых эканамічных інтарэсаў, умацавання пазіцыі беларускіх экспарціраў.

З выказванняў кіраўнікоў дзяржавы вядома, што наша краіна будзе прытрымлівацца прынцыпу неўмяшальніцтва ва ўнутраныя справы Украіны, павяжач яе суверэнітэт і тэрытарыяльную аднасць. Між тым, Беларусь, як саюзнік Расійскай Федэрацыі і член ваенна-палітычнага блока АДКБ, павінна прыняць усе магчымыя дыпламатычныя захады для мірнага ўрэгулявання канфлікту між Расіяй і Украінай ды недапушчэння размышчэння войскаў НАТО на Украінскай тэрыторыі. Зразумела, што падобнае рашэнне пад прыкрыццём «абароны Украіны ад расійскай агрэсіі» можа скончыцца банальным падзелам гэтай дзяржавы на заходнюю ды ўсходнюю часткі з акупацыйнай кожнай з іх замежнымі войскамі, што прывядзе да дадатковай эскаляцыі напружкі ў рэгіёне паблізу беларускай мяжы.

Аляксандр ШПАКОЎСКІ

НАШ КАЛІЙ «АДШУКАЎ» СПАЖЫЎЦОЎ І Ў ІНДАНЕЗІІ

Беларуская калійная кампанія (БКК) выйграла тэндэр, аб'яўлены інданезійскай кампаніяй PT Petrokimia Gresik на пастаўку 250 тысяч тон калійных угнаенняў па цане 325 долара за тону, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе айчыннага пастаўшчыка калію.

Гэта чарговая перамога беларускага трэйдара ў падобных конкурсах (папярэдняя — у тэндэры на пастаўку угнаенняў у Малайзію для кампаніі NAFAS — Нацыянальнай арганізацыі фермераў, найбольш аўтарытэтная імпарціра гэтай краіны). У абодвух выпадках БКК абышла сваіх сапернікаў у барацьбе як за аб'ём, так і за цану.

Гэта непрыемна наогул меркавалі, што з беларусамі больш можа не лічыцца. А на самой справе аказалася, што пры правільным вядзенні перагаворнага працэсу, а таксама пры падтрымцы дыпламатычных ведамстваў можна самастойна гандляваць нават з далёкімі краінамі.

Эксперты калійнага сектара ўпэўнены, што цэнавае дно для рынку дасягнута і вызначана, далей кошт на такія мінеральныя ўгнаенні будзе павольна расці.

Сяргей КУРКАЧ.

ІНДЭСАЦЫЯ ТАРЫФАЎ — 1,8%

Паводле інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, індэкс намінальнай налічнай сярэднямесячнай зароботнай платы за чвэрты квартал 2013 года да папярэдняга квартала склаў 101,8%.

На падставе гэтага прынята пастанова Савета Міністраў Беларусі ад 28 лютага 2014 года №179, дзе гаворыцца аб індэксаванні коштаў, якія субсідуюцца дзяржавай, на газ прыродны і звадкаваны, тарыфаў на электрычную і цеплавую энергію для патрэб ацяплення і гарачага водазабеспячэння для насельніцтва. Памер гэтай індэксаванні складзе 1,8%, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе Мінэканомкі.

Спецыялістамі міністэрства было падлічана, што плацжыкы сямі з трох чалавек, якая прахвіае ў тылавой двухкамаевай кватэры, пры нарматыўным спажыванні паслуг, за кошт індэксаванні тарыфаў на 1,8%, вырастуць на 6,2 тыс. рублёў. Плацжыкі падрастуць, у тым ліку, за кошт павышэння тарыфаў на паслугі газа-, электра- і цеплазабеспячэння, а на 5 тысяч рублёў, за кошт павышэння тарыфаў на астатнія віды жыллёва-камунальных паслуг (па тэхнічным абслугоўванні жылга дома, па халодным водазабеспячэнні, па водаадвядзенні (каналізацыі), карыстанні ліфтам) — на 1,2 тысячы рублёў.

Сяргей КУРКАЧ.

ЦЮЛЬПАНЫ, РУЖЫ, ХРЫЗАНТЭМЫ

З нагоды Дня жанчын у сталіцы з'явіцца 147 дадатковых пляцовак для гандлю кветкамі. Яны будуць арганізаваны 6 — 8 сакавіка ва ўсіх раёнах Мінска.

Па інфармацыі галоўнага ўпраўлення спажывецкага рынку Мінгарвыканкама, 18 дадатковых пунктаў гандлю размесціць у Заводскім раёне, 8 — у Партызанскім, 22 — у Першамайскім, 6 пляцовак арганізуюць у Савецкім раёне, а ў Фрунзэнскім — ажно 35. Жыхары Ленінскага і Кастрычніцкага раёнаў сталіцы змогуць набыць кветкі ў 14 дадатковых пунктах, а ў Маскоўскім і Цэнтральным такіх месцаў напярэдні жаночага свята будзе працаваць па 15.

ВЫБАРЫ: КРОК ЗА КРОКАМ

ДАВЯРАЙ І ПРАВЯРАЙ

ІДЗЕ АГІТАЦЫЙНАЯ КАМПАНІЯ ПА ВЫБАРАХ У МЯСЦОВЫХ САВЕТАХ ДЭПУТАТАЎ

Надзея ЮШКЕВІЧ

Ініцыятыўныя групы кандыдатаў праводзяць пікеты, самі вылучэнцы ў дэпутаты раённых і абласных Саветаў выступаюць са сваёй выбарчай праграмай па радыё. Пра тое, што яшчэ характэрна для сённяшняга этапу выбарчай кампаніі, нам расказаў Мікалай ЛАЗАВІК, сакратар Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэферэндумаў.

— Цяпер выбарчая кампанія знаходзіцца на адным з самых адказных этапаў: ідзе агітацыя за кандыдатаў у дэпутаты, — заўважыў Мікалай Лазавік. — Выбарчыя камісіі дапамагаюць кандыдатам у дэпутаты арганізоўваць агітацыйныя мерапрыемствы, кантралююць іх правядзенне. Акрамя вышэйназваных, у выбарчых камісіях ёсць цалы шэраг іншых абавязкаў. — У першую чаргу перад імі стаіць задача зверьць спісы выбаршчыкаў, — адзначыў Мікалай Лазавік. — Адрозжж па іх утварэння ўчастковых камісій мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы павінны прад-

ставіць туды спісы грамадзян, якія маюць права ўдзельнічаць у галасаванні на гэтым выбарчым участку. Камісіі вывараюць гэтыя спісы, пры неабходнасці ўдакладняюць, і ўжо за два тыдні да пачатку выбараў грамадзяне маюць права правесці правільнасць унесеных звестак пра іх. Цалкам магчыма і такое, што кагосьці не ўнеслі ў спісы выбаршчыкаў, — гэта можна паправіць. У выпадку, калі з нейкіх прычын у спісах ёсць недакладнасці, людзі могуць указаць на такое камісіям, і тыя выправяць памылкі.

Для выбаршчыкаў павінны быць падрыхтаваны плакаты з біяграфічнымі звесткамі ўсіх кандыдатаў, якія балатуюцца па адной акрузе. Гэтыя плакаты будуць вывешвацца на выбарчых участках і інфармацыйных стэндах. Аднаасова камісіі рыхтуюць інфармацыйныя матэрыялы пра кандыдатаў, якія разам з запрашэннем на выбары будуць дастаўлены выбаршчыкам. Згодна з новым выбарчым заканадаўствам, выдаткі на гэта бярэцца на сябе мясцовыя тэрытарыяльныя і акруговыя выбарчыя камісіі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Летась у Вілейскім раёне прайшоў чарговы, другі па ліку, этап аптымізацыі сельсаветаў. У выніку з 13 іх засталася 11. Пры рэарганізацыі зыходзілі з таго, што межы сельсаветаў павінны супадаць з межамі сельсагаспадарчых арганізацый. Прытрымлівалася таксама і прынцыпу роўнааддаленасці цэнтраў сельсаветаў ад населеных пунктаў.

ЦІ ЁСЦЬ ПЕРСПЕКТЫВА У «НЕПЕРСПЕКТЫВНЫХ»?

На Вілейшчыне распрацавана канцэпцыя развіцця населеных пунктаў

Тაცцяна ЛАЗОЎСКАЯ

— Пры ўзбуйненні адміністрацыйных тэрыторый перш за ўсё імкнуліся захаваць аб'екты сацыяльнай сферы, інфраструктуру, транспартнае і гандлёвае абслугоўванне жыхароў. А ў скасаваных сельсаветах наладзілі вязаныя прыёмныя. Раз на месяц суды выязджаюць старшыні і спецыялісты сельвыканкамаў. З гэтым праблемам сапраўды няма, бо мы ўмацавалі штаты ўзбуйненых сельсаветаў. Прада, у Крывасельскім сельсаветах узніклі праблемы з транспартнай сувяззю вёсак і цэнтра сельсавета. Мы неаднаразова звярталіся ў «Мінаблтранс»: там спасылаюцца на тое, што «сацыяльныя стандарты выконваюцца», і раіць вырашаць пытанне на месцы, у райвыканкаме. На жаль, мясцовы аўтапарк пакуль не мае магчымасці наладзіць маршрут: не хапае аўтобусаў. Сёлета, як чакаецца, будуць атрымаць новыя машыны, і гэта дазволіць арганізаваць рэйс. Безумоўна, хацелася б, каб людзі маглі без праблем дабрацца да цэнтра. Але, паўтараю, мы знаходзім выйсце з сітуацыі за кошт новых прыёмных, — патлумачыла старшыня Вілейскага раённага Савета дэпутатаў Наталля Радзевіч.

Варта сказаць, што ў раёне мелі намер рэарганізаваць і Куранецкі сельса-

вет, далучыўшы яго да Крывасельскага. Але супраць выказаліся мясцовыя жыхары. У Куранецкага сельсавета багата гісторыя. Па сутнасці, гэта сэрца Вілейшчыны, адкуль калісьці пачынаўся горад. І сапраўды, калі глядзець на карту раёна, то яго тэрыторыя нагадвае па форме сэрца. Пражывае тут паўтары тысячы чалавек. Але, нягледзячы на гэта, сельсавет перспектывны: вядзецца індывідуальная забудова. А ў недалёкім часе пасёлак Куранец салеецца з райцэнтрам. Акрамя таго, павялічваецца і колькасць жыхароў, паколькі тут ствараюцца новыя вытворчасці, рабочыя месцы.

Аптымізацыя — гэта добра ці не? У кожнага сваё меркаванне. Але, як адзначаюць многія жыхары, менавіта ўзбуйненне тэрыторый — добры стымул для сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёна. Напрыклад, на Вілейшчыне вакол цэнтраў узбуйненых сельсаветаў: Куранца, Ільі, Крывасель, Нарачы, Вязыні, Даўгунава — фарміруюцца вытворчыя зоны, з'яўляюцца новыя прадпрыемствы, аб'екты гандлю, у тым ліку і прыватныя. У Ільі выпускаюць папкорн (працуе 25 чалавек), камерцыйная структура адкрыла магазін аўтазапчастак. Створана сумеснае лесапільнае прадпрыемства, дзе заняты 73 работнікі. У пасёлку Парты-

занскі працуюць прадпрыемствы, якія займаюцца вытворчасцю лесаматэрыялаў, аўтаперавозкам. У Куранецкім сельсаветае — прадпрыемства па дрэвапрацоўцы. Пакуль там 50 рабочых месцаў, а ў перспектыве плануецца давесці іх колькасць да 70-80. На яго тэрыторыі пустыюць будыны былога хлебазавода і райспажыўсаюза, дзе таксама можна наладзіць вытворчасці. У вёсцы Зарэчка прадгледжаны свабодны зямельны ўчастак у 15 гектараў для патрэб малага і сярэдняга бізнесу. Усё гэта інвестыцыйны патэнцыял для сельсаветаў.

У Мінскай вобласці завяршаецца распрацоўка канцэпцыі развіцця сельскіх населеных пунктаў на 2014—2015 гады з перспектывай да 2020 года. Пры састаўленні канцэпцыі старшыні сельскіх Саветаў вылучылі і прааналізавалі дэмаграфічную сітуацыю, сацыяльна-эканамічнае развіццё населеных пунктаў, іх перспектывынасць з улікам меркаванняў насельніцтва. Напрыклад, у развіцці аграгарадкоў Нарач, Любань, Ілья, Людвінова, Сцешыцы, які паказалі даследаванні, прагназуюцца станоучыя зрухі. Тут дастаткова рабочых рук, добра гандлёвае і транспартнае абслугоўванне.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

НАПЯРЭДАДНІ

«ДЭПУТАТ НЕ ЧАРАЎНІК, ЯКІ ВЫКОНВАЕ ЎСЕ ПАЖАДАДНІ», —

лічыць старшыня Капыльскага раённага Савета дэпутатаў Марыя Сандрозд

Апошнім часам на розных узроўнях уладных структур выказваліся меркаванні, што Саветы пярвічнага ўзроўню не патрэбны, што вялікай ролі ў мясцовым жыцці яны не адыгрываюць. І калі будучы скасаваны, то гэтага нават ніхто не заўважыць. У якасці

аргументаў прыводзілася тое, што на месцах функцыі старшыні сельскага Савета дэпутатаў і сельвыканкама выконвае адзін і той жа чалавек. А на мясцовых выбарах традыцыйна нізкая яўка, ды і шырокага выбару, зрэшты, няма — адны і тыя ж людзі: кіраўнікі, спецыялісты сельсапрадпрыемстваў. Іншыя сцвярджаюць, што большасць жыхароў краіны наогул не ведае «сваіх» дэпутатаў і не разумее іх кампетэнцыі. Зусім інакш мяркуе мая сусразмоўца, старшыня Капыльскага раённага Савета дэпутатаў Марыя САНДРОЗД.

— Упэўнена: нашы суайчыннікі інфармаваны, што ў краіне функцыянуе сістэма Саветаў, якая складаецца з трох узроўняў: абласнога, базавага і пярвічнага. Ва ўсялякім выпадку магу з упэўненасцю сказаць: жыхары нашага раёна добра ведаюць, што ў іх чаму да гэтага звярнуцца да дэпутата, у сельсавет, раённы Савет дэпутатаў па самых розных пытаннях жыццезабеспячэння і атрымаюць дапамогу ў вырашэнні праблемы. Умовы для падтрымкі сувязі паміж дэпутатамі і выбаршчыкамі створаны. Графікі прыёму грамадзян дэпутатамі ўсіх узроўняў ёсць на прадпрыемствах, ва ўстановах, месцах гандлю і іншых аб'ектах.

Але падчас выбарчай кампаніі можна сутыкнуцца з меркаваннем некаторых крытыкаў кітаўтаў «толку ад гэтых дэпутатаў усё роўна мала»: асфальт не пракладлі, дарога дрэнная, газ у вёску не правялі, аўтобус заходзіць толькі двойчы на тыдзень і г.д. і да т.п. А нехта лічыць інакш: маўляў, навошта мне дэпутат, калі сам магу вырашыць асабістыя праблемы, ведаю, куды звярнуцца, каму патэлефанаваць і як атрымаць неабходную паслугу.

Насамрэч, дэпутат не чараўнік, які выконвае ўсе пажаданы. Дэпутат — прадстаўнік народа ў дзяржаўнай уладзе. І, як паўнамоцны прадстаўнік сваіх выбаршчыкаў, ён выкарыстоўвае свой статус для забеспячэння гарантываных Канстытуцыяй правоў і законных інтарэсаў грамадзян, абароны іх гонару і годнасці.

Формы дзейнасці вызначаны ў Законе Рэспублікі Беларусь «Аб статусе дэпутата мясцовага Савета дэпутатаў». У тым ліку народны абраннік удзельнічае ў рабоце Савета і пасяджэннях яго органаў, ва ўстаноўленым парадку — у правярках работы дзяржаўных органаў і іншых арганізацый. Ён можа ўнесці прапановы аб устараненні парушэнняў законнасці, а таксама — звярнуцца на сесію з запамтам да старшыні Савета, прэзідэнта, кіраўніка выканаўчага камітэта, яго намеснікаў і начальнікаў службаў. Непасрэдна ў выбарчым акрузе дэпутат разглядае звароты грамадзян, ладуць асабістыя прыёмы, сустрачыцца з насельніцтвам, дае справядлівыя перадавы выбаршчыкам.

Дэпутаты мясцовых Саветаў Капыльскага раёна актыўна выкарыстоўваюць такія формы работы, як Дзень дэпутата, Дзень Савета, дзень вёсак. Мерапрыемствы, што праводзяцца ў гэтыя дні, забяспечваюць кантакт выбаршчыкаў і дэпутатаў, прадстаўнікоў сацыяльнай і вытворчай сфер.

Лічу, што дэпутаты абласнога і базавага ўзроўняў, згодна з Законам «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь», маюць вялікі паўнамоцтва па забеспячэнні сацыяльнай абароны грамадзян на адпаведнай тэрыторыі. У Капыльскім раёне, напрыклад, дэпутатамі раённага Савета 26-га склікання разглядаюцца штогод ад 500 да 700 зваротаў, праведзена 35 сесій Савета, дзе абмеркавана работа прадпрыемстваў і арганізацый па вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння грамадзян і якасці паслуг.

Магчымасці Саветаў пярвічнага ўзроўня (сельскіх і пасялковых) у планаванні мерапрыемстваў і развіцці сваіх тэрыторый абмежаваны, паколькі яны не маюць свайго бюджэту. Сёння актыўна развіваецца тэрытарыяльнае грамадскае самакіраванне. У прыватнасці, сёлета жыхары Бабаўнянскага, Сімкавіцкага, Капыльскага сельсаветаў ініцыявалі і арганізавалі замену на могілках драўляных агароджаў на бетонныя. Яны самастойна адрылі рахункі для збору грашовых сродкаў, аформілі заказы на матэрыялы

і гэтак далей. — Наколькі важнае абнаўленне складу мясцовых Саветаў? — Бясспрэчна, гэты працэс вельмі важны і патрэбны. І вось чаму. Каб забяспечыць выкананне артыкула «Асноўныя прыніцы мясцовага кіравання і самакіравання» Закона «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь», да дэпутата прад'яўляюцца вялікія патрабаванні. Ён павінен ведаць заканадаўчую базу нашай дзяржавы, забяспечваць справядлівае ў абароне законных інтарэсаў грамадзян, умець цярпліва іх выслушаць, кампетэнтна растлумачыць палажэнні прынятых рашэнняў, знайсці спалучэнне агульнадзяржаўных і мясцовых інтарэсаў. Варта прызначыць, што ў асобных дэпутатаў жадання выконваць гэтую грамадскую работу хапае толькі на адно скліканне. Вельмі важна, каб сярод народных абраннікаў былі патрыёты, якія маглі б працаваць з людзьмі без стомы. Менавіта такія ствараюць аўтарытэт Савета.

— У сувязі з узбуйненнем тэрыторый сельсаветаў ці зменшылася колькасць прэзідэнтаў на дэпутацкія мандаты? — Так. У выніку аб'яднання адміністрацыйных тэрыторый дэпутатаў паменела. Але такія абставіны не пазбавілі выбаршчыкаў магчымасці мець свайго прадстаўніку ў дзяржаўнай уладзе.

— Ці маюць дэпутаты нейкія перавагі, ільготы, паколькі выконваюць свае абавязкі на грамадскіх пачатках, у вольны ад асноўнай работы час? — Заканадаўствам прадугледжаны гарантыі, інакш — разнастайныя сродкі для забеспячэння эфектыўнай дзейнасці. Па-першае, дзяржаўны і грамадскія арганізацыі, кіраўнікі ствараюць належныя ўмовы для ажыццяўлення дэпутатамі іх паўнамоцтваў. Дэпутаты вызваляюцца ад выканання працоўных абавязкаў з захаваннем сярэдняга заробку і кампенсацыяй камандзіраваных выдаткаў па месцы працы падчас падрыхтоўкі і працягу сесій, пасяджэнняў і ў іншых выпадках. Дэпутат мясцовага Савета дэпутатаў у перыяд ажыццяўлення сваіх паўнамоцтваў не можа быць звольнены з работы па ініцыятыве наймальніка без паярэння згоды мясцовага Савета дэпутатаў. Паводле закону, яны маюць і гарантыі асабістай недакільнасці.

— Завяршае работу 26 скліканне дэпутатаў мясцовых Саветаў. Які след яны пакінулі ў вашым раёне? — Добраўпарадкаванне, дагледжанне населеных пунктаў, квітнеючыя сядзібы, уладкаваныя скверы ў аграгарадках, спартыўныя плацоўкі — вынік вялікай растлумачальнай і выхавачай работы, якую праводзілі дэпутаты на сустрэчах з выбаршчыкамі.

Штогод колькасць афіцыйных зваротаў у райвыканкам і вышэйшыя арганізацыі зніжаецца на 15-20 працэнтаў. Усе ініцыятывы і прапановы грамадзян па транспартных зносінах станюча разглядаюцца аўтапаркам №21. Няма чэргаў на тэлефанацыю, значна зменшылася колькасць зваротаў і заўваг ад жыхароў па пытаннях медыцынскага і бытавога абслугоўвання. Прыведзена ў сістэму работа жыллёва-камунальнай гаспадаркі і дарожнай службы па абслугоўванні дарог і інжынернай інфраструктуры сельскіх населеных пунктаў.

Спадызнаю, што дэпутаты, якіх выбіраць 23 сакавіка, прадоўжаць добрыя традыцыі сваіх папярэднікаў, а клопат пра людзей будучы павярдаюць канкрэтнымі справамі.

Тაცцяна ЛАЗОЎСКАЯ.

СЕСІЯ

АБЫЯКАВЫМ ТУТ НЕ МЕСЦА

Дэпутаты Магілёўшчыны прызналі сваю працу здавальняючай

Адным з галоўных пытанняў 25-й сесіі Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў быў разгляд працы па павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва. Удзел у пасяджэнні прымаў старшыня аблвыканкама Пётр Руднік, памочнік Прэзідэнта Беларусі, галоўны інспектар па Магілёўскай вобласці Геннадзь Ілаўранкоў, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір Панчоў.

— Год быў няпросты, але наша праца мела свой плён, — паведаміла намеснік старшыні абласнога Савета дэпутатаў Раіса Лычкоўская. — Былі разгледжаны і прыняты рашэнні больш чым па пачты дзесяці пытанняў, якія закранаюць усю сферу жыццядзейнасці рэгіёна.

Дарчы, летас па вобласці было праведзена 3300 энэргазберагальных мерапрыемстваў, сумарны гадавы эфект ад якіх склаў 156 тысяч тон умоўнага паліва — 108% ад задання. І ў гэтым ёсць заслуга прадстаўнічай улады. На адным з пасяджэнняў мінулага Года беражлівасці дэпутатамі было разгледжана пытанне аб выкананні Дырэктывы Прэзідэнта № 3 і ўнесены прапановы па развіцці дзеючых і створанні новых імпартазамашчальных і экспартна-арыентаваных вытворчасцяў, укараненні энэргазэфектыўных метадаў праектавання, рэканструкцыі і мадэрнізацыі прамысловых аб'ектаў, уключэнні ў гаспадарчы абарот дзяржаўнай маёмасці, прыняцці мер па раздзелным зборы другасных матэрыяльных рэсурсаў і выкарыстанні іх у вытворчасці.

Шмат часу надавалася рашэнню праблем моладзі, якія датычыліся замачавання спецыялістаў на прадпрыемствах і ў арганізацыях вобласці, другаснай занятасці студэнтаў і навучэнцаў.

Пры абласным Савеце дэпутатаў на працягу года працавала 6 пастаянных камісій па розных кірунках. Па ініцыятыве абласной арганізацыі Беларускага грамадскага аб'яднання ветэрану і асабіста дэпутата абласнога Савета Анатоля Любчаніна камісія разгледжана матэрыялы па ўвекавачэнні памяці ганаровага земляка — Героя Савецкага Саюза Ульяна Рыбака. Прапанова знайсці разуменне ў дэпутатаў Глускага раёна: ёсць рашэнне аб тым, каб перайменаваць адну з вуліц аграгарадка Завалочыцы.

Працягвалася праца па адміністрацыйна-тэрытарыяльным падзеле вобласці. З улікам меркавання дэпутатаў і насельніцтва ў 2013 годзе былі скасаваны 20 і зменены межы 39 сельсаветаў. Сёння ў Магілёўскай вобласці налічваецца 155 сельсаветаў.

— Трэба больш актыўна прыцягваць грамадзян, працоўныя калектывы, грамадскія арганізацыі да распрацоўкі, а затым рэалізацыі рашэнняў, удасканалваць працу з мясцовымі органамі кіравання і самакіравання. Насельніцтва пачынае разумець, што шмат залежыць не толькі ад выканаўчай, але і ад прадстаўнічай улады, — адзначыла Раіса Лычкоўская.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

Ёсць пытанні

НАЗВАЎСЯ ГРУЗДОМ... ЦЯГНІ «КОШ»

Кіраўнікі органаў мясцовага самакіравання Магілёўшчыны расказалі «МС», з якімі цяжкасцямі ім даводзіцца сутыкацца

Нэллі ЗІГУЛЯ

Сёння для жыхара вёскі галоўная надзея і апора — дэпутат, старшыня сельвыканкама, староста. Да іх звяртаюцца і з асабістымі, і з грамадскімі пытаннямі. Так і павінна быць. Але пра тое, наколькі складана бывае выканаць гэтыя наказы, ніхто асабліва не задумваецца. Лічыцца: калі ты ўлада, табе і карты ў руці.

На справе усё не так проста. У рабоце прадстаўнікоў улады пярвічнага звяна ёсць складанасці. Звярнуцца да гэтай тэмы мяне прымусяў тэлефонны званок старшыні Глушанскага пасялковага Савета (Бабруйскага раён) Марыі Сушчанкі — вельмі шчырага і неабякавага чалавек. (Аб ёй «МС» пісала ў адным з артыкулаў.) На гэты раз старшыня пажадала выказаць тое, што ў яе набалела. І, які потым высветлілася, не толькі ў яе. Удзел у размове прынялі старшыні Чарыкаўскага і Шклоўскага раённых Саветаў Наталля Гатоўчыкі і Міхаіл Паўловіч.

Пад напружаннем

Можна доўга спрачацца пра тое, чаму людзі ідуць «у дэпутаты». Але чаму не хапае ахвотных бала-тавацца ад сельскай акругі, і так зразумела. Гэта ж — перадавая, дзе ты, як салдат, павінен весці на працягу выбарчага тэрміну нялёгка «бой». Трэба быць вялікім альтрыстам, каб у вольны ад працы час

займацца грамадскімі справамі. І пры гэтым нічога не атрымаваць — ні грошай, ні льгот, а толькі галоўны боль. Бліжэйшыя папелчкі на мясцовым самакіраванні — старшыні дамавых камітэтаў, старасты, якія выбіраюцца на грамадскіх сходах шляхам адкрытага галасавання. Разам яны выконваюць шмат розных функцый, у тым ліку і вельмі спецыфічных.

— Органы мясцовага самакіравання павінны адказваць і за пахары, і за злучынасць, і за вулічнае асвятленне, — кажа Марыя Сушчанка. — Сёння стараста (а гэта часцей за ўсё пажылая жанчына) у адпаведнасці з пастановай міністра энэргетыкі павінен валодаць спецыяльнымі ведамі, каб умець здымаць паказанні лічбылікаў з комплекснай трансфарматарнай падстанцыі (КТП). Дарчы, унутры «электрарашаф» з папераджальным знакам на дзверцах «Не падыходзь — заб'е» — напружанне ў тысячы вольт. Адзін няправільны рух — і можна згарэць.

Старшыня Шклоўскага райсавета Міхаіл Паўловіч пагаджаецца са сваёй калегай.

— Я кажу як энэргетык, які шмат гадоў займаўся гэтай справай: усё, што датычыцца вулічнага асвятлення, трэба перадаць спецыялістам, — адзначае ён.

— Асабліва цяпер, калі ўзбуйнілі сельсаветы. Старшыні трэба паціраць некалькі дзён, каб аглядзець усё населеныя пункты.

Хвароба або разбэшчанасць?

Пытанне на засыпку: хто ў сельскай мясцовасці займаецца

ва выхаваннем лайдакоў і п'яніц, якіх там не адзін і не два? Зразумела, міліцыя. Але з дапамогай усё тых жа стараст і дэпутатаў, якія з'яўляюцца непасрэднымі членамі грамадскіх пунктаў па ахове правапарадку. Ці ёсць ад гэтага плён?

— Грамадскае ўшчаванне можа паўплываць на чалавека, які выпадакова аступіўся. А гэта не больш за 5% ад агульнай колькасці, — адзначае Марыя Сушчанка. — Асноўная ж частка — гэта закаранелыя алкаголікі, якія дайшлі да такога стану,

індывідуальна — нарколагам, псіхалагам, сацыяльным работнікам. Напрыклад, за мяхой таго-сяго працу пачынаюць наогул з дзвюх «застарэлага» алкаголіка. Каб гэта «алкагалізм» не развіваўся далей. Гэта дарога, але кожны дзень міліцыянеру вадзіць абавязанага на працу не танней. І я можа казаць пра здароўе нацыі, калі жанчыны-п'яніцы нараджаюць дзвюх і стане алкаголікам ап'яненца. Што ў сувязі з гэтым можа зрабіць дэпутат? Толькі паўшчуваць жанчыну за яе паводзіны, але ён не ў стане зрабіць так, каб яна не піла.

— На жаль, ёсць людзі, якіх мы страцілі, але калі мы працуем з імі пастаянна, нешта можа і змяніцца, — дзеліцца вопытам Міхаіл Паўловіч. — Апошнія пасяджэнні камісій грамадскіх пунктаў па ахове правапарадку праходзілі ў нас з удзелам прадстаўніча пракуратуры. Гэта шмат каго ўразіла. Калі з дзвюх п'яніцых дзвюх «вернуцца» — гэта ўжо перамога.

Сам сабе пажарны

Згодна з зацверджаным у 1995 годзе палажэннем аб назіральных камісіях, на органы мясцовага самакіравання ўскладзены абавязкі па супрацьпажарнай бяспецы. Іншымі словамі, на дэлеганта ўскладаюцца абавязкі пазаштатнага пажарнага інспектара, які павінен абыйсці ўвесь жылы фонд, у тым ліку і пустыя. І пры гэтым яшчэ ўключаць у існуючыя тэрміны.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

«Назіральная камісія сёння складаецца з дэлегантаў. Пасведчанне пазаштатнага пажарнага атрымліваецца бібліятэкар, касір, загадчык клуба...»

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ДАВЯРАЙ І ПРАВЯРАЙ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Тэрытарыяльныя і акруговыя камісіі ўжо сёння павінны паклапаціцца пра тое, каб у вызначаныя законам тэрмін — за 10 дзён да выбараў — выбаршчыкам была прадстаўлена інфармацыя пра кандыдатаў у дэпутаты, — заявіў прадстаўнік Цэнтральнай камісіі. — Можна сказаць, што яна ў камісіі ўжо ёсць, бо кандыдаты ў дэпутаты пры рэгістрацыі павінны былі ўказаць звесткі пра сябе, свае даходы і маёмасць. Натуральна, у пэўным аб'ёме гэтыя звесткі надрукаваць у інфармацыйным матэрыяле немагчыма, але асноўныя, якія патрабуюцца Выбарчым кодэксам, павінны быць. Паралельна камісіям неабходна падрыхтаваць і выдаць агульны плакат пра ўсіх кандыдатаў, якія балатуюцца на выбарчай акрузе.

Дарчы, а лічу, што агітацыйныя матэрыялы — гэта толькі адзін з элементаў агітацыйнай кампаніі. Самае галоўнае — непасрэднае сустрэчы з выбаршчыкамі. Яны могуць праводзіцца непасрэдна ў працоўных калектывах, а таксама ў месцах, спецыяльна адрэзаныя для правядзення такіх сустрэч. У кожным раёне такія месцы ўжо вызначаны — гэта клубы, актывы залы школ, ЖЭСаў, палаты культуры. У кожным раёне вызначаны таксама месцы, дзе могуць праводзіцца перадвыбарныя мерапрыемствы за межамі памяшканняў — іх таксама трэба выкарыстоўваць.

Мікалай Лазавік заўважыў, што пэўныя часткі грошай з бюджэту для падрыхтоўкі друкаванай прадукцыі не выдзяляюцца. Кандыдаты ў дэпутаты, якія жадаюць падрыхтаваць уласныя агітацыйныя матэрыялы, для гэтых мэт павінны сфарміраваць уласныя выбарчыя фонды.

Тэрытарыяльныя камісіі кантралююць фарміраванне гэтых выбарчых фондаў, — дадаў ён. — Календарным планам устаноўлены перыяды для фарміравання і выкарыстання такіх рахункаў. Павінен сказаць, што калі на пярвічным узроўні кандыдаты ў дэпутаты сельскіх, пасялковых Саветаў гэтыя фонды не фарміруюць, то на ўзроўні абласцей і горада Мінска такая практыка выкарыстоўваецца даволі актыўна. Толькі па горадзе Мінску на 28 лютага былі зарэгістраваны 84 выбарчыя рахункі. Але натуральна, што па іншых рэгіёнах іх менш. Як правіла, кандыдаты ў дэпутаты пярвічнага ўзроўню — гэта аднавяскоўцы выбаршчыкаў. Яны часам жывуць на адной вуліцы з дзяцінства і без усялякіх агітацыйных лістовак добра ведаюць адзін аднаго. Тым не менш выбарчыя камісіі павінны прадастаўляць інфармацыю кожнаму выбаршчыку пра ўсіх кандыдатаў, якія балатуюцца на выбарчай акрузе.

У перыяд з 24 лютага па 14 сакавіка кандыдаты ў дэпутаты раённых і абласных

Саветаў маюць магчымасць выступіць па радыё. Таму, як адзначыў спадар Лазавік, камісіі павінны заняцца размеркаваннем эфірнага часу, праантрываюць ход выступленняў.

Па інфармацыі Цэнтральнай камісіі Беларусі па выбарах і правядзенні рэфэрэндумаў, былі вылучаны 22 784 ахвотныя стаць кандыдатамі ў дэпутаты. З іх зарэгістравана 22 338 чалавек.

Трэба сказаць, што агульны працэнт адмоў у рэгістрацыі па рэспубліцы вельмі невялікі: ён знаходзіцца на ўзроўні прыкладна 1,5 працэнта, — звярнуў увагу Мікалай Лазавік. — Больш за тое, падчас рэгістрацыі правяраюцца дакумэнты вылучаных грамадзян праводзілася вельмі лаяльна, таму што конкурс на месца дэпутата мясцовага Савета традыцыйна невялікі. Таму ва ўсіх выпадках, дзе парашэнні і памылкі былі нязначнымі, за якія камісіі не абавязаны адмовіць у рэгістрацыі, мы рэкамендавалі вырашаць спрэчнае пытанне на карысць вылучэнцаў.

Найбольш распаўсюджаныя прычыны адмовы ў рэгістрацыі — гэта несапраўднасць подпісаў выбаршчыкаў, недакладныя звесткі ў дэкларацыі аб даходах, непрадастаўленне неабходнай колькасці дакументаў.

Найбольш распаўсюджаныя прычыны адмовы ў рэгістрацыі — гэта несапраўднасць подпісаў выбаршчыкаў, недакладныя звесткі ў дэкларацыі аб даходах, непрадастаўленне неабходнай колькасці дакументаў.

Каб атрымаць больш дэталёвую інфармацыю, карэспандэнт «МС» звярнуўся па яе ў некалькі выбарчых камісій.

Аляксей БЫЧКО, член Брэсцкай раённай выбарчай камісіі, заўважыў, што адмоў вылучэнцам у рэгістрацыі не было — усе 30 чалавек (з 26 акруг), якія падалі заяўкі, былі зарэгістраваны. Сярод іх — кіраўнік гаспадарак, прадпрыемстваў, настаўнікі, урачы. Усе кандыдаты — беспартыйныя. «Цяпер ідзе перадвыбарная агітацыя і кандыдаты сустракаюцца з выбаршчыкамі, — заўважыў Аляксей Бычко. — Некаторыя фарміруюць выбарчыя рахункі. Сёння такіх чацвёрта: адзін чалавек, які балатуецца ў дэпутаты сельскага Савета, і тры вылучэнцы ў раённы Савет». Акрамя таго, як паведамілі ў Брэсцкай раённай выбарчай камісіі, цяпер рыхтуюцца інфармацыйны матэрыял пра кандыдатаў у дэпу-

Фота Антона МЕШЧУКА.

таты, а таксама запрашэнні на выбары для грамадзян.

Валянціна КАЗАКОў-СКАЯ, старшыня Віцебскай гарадской выбарчай камісіі, адзначыла, што камісія рыхтуе інфармацыйны матэрыялы пра кандыдатаў. «Цяпер кандыдаты сустракаюцца з выбаршчыкамі, — распавяла спадарыня Казакоўская. — Дарчы, многія з іх, даведваюцца пра тое, што згодна са зменамі ў Выбарчым кодэксе, упершыню інфармацыя пра ўсіх кандыдатаў акругі дойдзе да кожнага выбаршчыка, вырашылі не фарміраваць уласныя выбарчыя рахункі. Тым не менш два кандыдаты ўжо стварылі фонды, яшчэ

БЛІЖЭЙ ДА ЛЮДЗЕЙ

НАЗВАЎСЯ ГРУЗДОМ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Старасты і дэпутаты, якія ўваходзяць у склад назіральных камісій, не з'яўляюцца спецыялістамі, якія маюць магчымасць зрабіць гэта прафесійна, — кажа Марыя Сушчанка. — Гаспа аднаго нашага наведвання жыхары зачыняюць дзверы і не пускаюць нават на парог. Асабліва калі ў гэтай хаце былі выяўлены парашэнні. Згодна з законам, мы павінны паведаміць пра гэта ў органы МНС. Яны даюць прадлісанне выравіць становішча, а мы павінны праантрываць выкананне. Але ж не ў кожнага вясцоўца сёння знойдуцца сродкі. Восем людзі і зачыняюцца. А калі раптам у такім доме адбудзецца пажар — мы «крайнія»? Органы мясцовага самакіравання не адмаўляюцца ад свайго ўдзелу ў гэтай справе, але чаму яны павінны несяць адказнасць за яе вынікі? Атрымліваецца, па-мойму, абсурд. Трэба, каб выратавальнікі самі адказвалі ў выпадку, калі што здарыцца.

Палажэнне аб назіральных камісіях было зацверджана яшчэ ў 1995 годзе, а таму трэба яго карэктаваць, — адзначае старшыня Чэрыкаўскага раённага Савета дэпутатаў Наталля Гатушчык. — Назіральная камісія сёння складаецца з дылетантаў. Пасведчанне пазаштатна пажаранага атрымліваюць бібліятэкар, касір, загадчык клубу, у рэдкім выпадку — інжынер-механік. Тое, што ў камісіі павінны быць супрацоўнікі МНС, у палажэнні не агаворваецца. Але яны патрэбны! Гэта неабходна для таго, каб мы саечасова змаглі выявіць парашэнні пажаранага небяспекі. Без спецыяліста нават цяжка правільна аформіць справаздачу для пасяджэння сесіі сельсавета, прыходзіцца звяртацца да супрацоўнікаў МНС. Мясцовыя ўлады глыбіні звяртаюць увагу на тое, што за апошні час

з'явілася шмат газавага абсталявання. На жаль, у назіральных камісіях не прадулжэжана прысутнасць газавікоў. Атрымліваецца, што за бяспекі людзей павінны адказваць не вельмі кампетэнтныя правяраючыя.

Каму зручней займацца «камуналкай»?

Гэтае пытанне прадстаўнікі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ўздымаюць не першы раз. — Трэба стварыць камунальныя ўнітарныя прадпрыемствы (КУПы), якія займаліся б абслугоўваннем не толькі аб'ектаў жылёва-камунальнай гаспадаркі, але і насельніцтва, — упэўнена кажа старшыня Чэрыкаўскага райсавета Наталля Гатушчык. — Людзі старэюць, яны маюць патрэбу ў дапамозе па апрацоўцы ўчастка, рамонце дома, нарыхтоўцы дрэў. І згодны атрымліваць гэтыя паслугі за грошы. Афарбоўка фасадаў, устаноўка агароджы, рамонт п'яночнага абсталявання, электраправодкі — любы гаспадар будзе задаволены такому спектру паслуг. Калі б КУП ад жылкамунгаса быў у кожным сельсавеце, ці хоць бы адзін на два, было б добра. Трымаць такую службу самім сельсаведам не па сілах. Дастаткова сказаць, што ў іх няма нават разліковага рахунку. Як яны будуць ажыццяўляць грашовыя здзелкі? Я не кажу, што зрабіць тут нічога нельга. Але навошта вынаходзіць кола, калі камунальнікі маюць для аказання гэтых паслуг усе магчымасці? Тым больш, што для іх гэта дадатковы даход і працоўныя месцы, а для дзяржавы — падаткі. А вось каардынаваць працу і збіраць заяўкі ад насельніцтва змаглі б і сельвыканкамы. На жаль, гэтае пытанне нельга вырашыць з мясцовым узроўні. Трэба, каб яго раз-

глядалі ў адпаведным міністэрстве. Зараз у Чэрыкаўскім раёне на 5 сельсаветаў 2 часткі ад жылкамунгаса, але абслугоўваюць яны толькі кацельныя і жылфонд, які далаваны да цэнтралізаванага ацяплення і водазабеспячэння. «Чаму б пры іх не стварыць КУПы для дапамогі людзям? — разважае Наталля Рамануна. — Трэба толькі забяспечыць іх неабходнай тэхнікай і работнікамі. А калі дастаткова стварыць яшчэ адзін КУП для астатніх сельсаветаў, было б і наогул цудоўна». — Я за тое, каб КУПы былі менавіта пры жылкамунгасах, — пагаджаецца з Наталляй Гатушчык старшыня Шклоўскага райсавета дэпутатаў Міхаіл Паўловіч. — У адпаведнасці з Указам № 21, сельсаветы ўжо перадалі спецыялізаваным прадпрыемствам каподзежы, дарогі, могілкі. Чаму сёння абкосам тэрыторый павінен займацца старшыня сельвыканкама? Пакуль участкі ЖКГ у аграгарадках слабыя (адказваюць у асноўным толькі за кацельныя), трэба пашырыць іх функцыі. Чаму б ім не займацца абкосам, зборам смецця, адным словам — добраўпарадкаваннем тэрыторыі? Гэта ж не бясплатна.

Пасада або прызначэнне?

Нельга не пагадзіцца са старшынёй Глушанскага пасялковага Савета Марыяй Сушчанкай, якая лічыць, што сёння бальчэй пытанні вёскі вырашаюць менавіта людзі, якія становяцца дэпутатамі. Нельга не пагадзіцца са старшынёй Глушанскага пасялковага Савета Марыяй Сушчанкай, якая лічыць, што сёння бальчэй пытанні вёскі вырашаюць менавіта людзі, якія становяцца дэпутатамі. Нельга не пагадзіцца са старшынёй Глушанскага пасялковага Савета Марыяй Сушчанкай, якая лічыць, што сёння бальчэй пытанні вёскі вырашаюць менавіта людзі, якія становяцца дэпутатамі. Нельга не пагадзіцца са старшынёй Глушанскага пасялковага Савета Марыяй Сушчанкай, якая лічыць, што сёння бальчэй пытанні вёскі вырашаюць менавіта людзі, якія становяцца дэпутатамі. Нельга не пагадзіцца са старшынёй Глушанскага пасялковага Савета Марыяй Сушчанкай, якая лічыць, што сёння бальчэй пытанні вёскі вырашаюць менавіта людзі, якія становяцца дэпутатамі.

Падведзены вынікі працы

На заключнай, 18-й сесіі Брэсцкага абласнога Савета 26-га склікання былі падведзены вынікі чатырохгадовай працы дэпутатаў.

Старшыня абласнога Савета Сяргей АШМЯНЦАЎ адзначыў: — Першае пасяджэнне абласнога дэпутатаўскага корпусу 26-га склікання адбылося 12 мая 2010 года. З таго часу кожны дэпутат сумеў даказаць, што яго абралі нездарма. Кожны дэпутат стаў асобай, з якой лічыліся калегі па працы, кіраўнікі органаў улады, абласных і рэспубліканскіх органаў кіравання. І самае галоўнае, што давер выбаршчыкаў дэпутаты апраўдалі: не наступала нараканняў ні з боку грамадзян, ні з боку суб'ектаў гаспадарання на няправільна прынятае рашэнне. Акрамя гэтага, на сесіі было разгледжана 15 пытанняў з звычайным рабочым парадку. Першым стала зацвярджэнне выканання абласнога бюджэту за 2013 год. Сесія канстатавала, што перавышэнне даходаў над расходамі складала больш за 220 мільёнаў рублёў.

Яна СВЕТОВА.

мясцовы час

ВЫЖЫЦЬ... НАПЕРАКОР

Стабільным вясковым прадпрыемствам стаў КУП «Псышчаўскае» за сем гадоў

Камунальнае ўнітарнае прадпрыемства «Псышчаўскае», што ў Іванаўскім раёне, выжыла, хутчэй, не дзякуючы, а наасуперак... Нагадаю, што КУПы пачалі масава ўзнікаць пасля выхаду Указа № 21 (студзень, 2007 г.). Падобныя прадпрыемствы з'явіліся тады ў многіх сельсаветах краіны.

Задумка, несумненна, была добрая. Маленкае прадпрыемства аказвае паслугі насельніцтву па апрацоўцы прыватна-власных участкаў, па рамонце і добраўпарадкаванні. Асабліва пажылым, адзіночкам людзям такія паслугі патрэбныя як паветра, ды і выгадна: не трэба кланяцца прадстаўнікам вясковага «непрацоўчага кантыгенту», купляць ім бясцэнна «наўлітра». Праўда, у асобных вёсках гэтую нішу занялі прыватнікі — з тых, хто паспеў прыдбаць тэхніку. Яны адвольна ўстанаўліваюць цэны на паслугі, але іх не так шмат.

А вось КУПам аказалася не так проста выжыць. На падобных паслугах насельніцтву не разбагацееш — працаваць без страц не атрымалася. Таму яны сталі адміраць — адзін за адным... З часам і дзеянне ўказа адмянілі.

Засталіся самыя моцныя і стойкія, тыя, хто змог набыць тэхніку, пашырыць пералік паслуг, забяспечыць сябе працай не толькі на сезон, але круглы год. Такім стала і прадпрыемства «Псышчаўскае», якое працуе на тэрыторыі сельсавета ўжо сем гадоў. Цяпер тут занятыя 16 чалавек.

Дырэктар КУПа Галіна МЕЛЬНІК успамінае, што сем гадоў таму, калі пачалі работу ў ўзаралі першы агарод бабульцы, цэны ў прыватнікаў адразу ж упалі. У Псышчаўе і навакольных вёсках паслугі па апрацоўцы прыватна-власных участкаў аказвалі індывідуальныя прадпрыемствы — іх у вясцоўцы, якія мелі ва ўласнасці трактары. У першы ж год канкурэнт у асобе дзяржаўнага прадпрыемства з'явіўся ў гэтых практычна ўдвая. Заказаў з'явілася шмат: ворыва, культывацыя, апрацоўка бульбы супраць хвароб і шкіднікаў... Два трактары набылі адразу ж за пазыку, якую выдзеліў райвыканкам пад стварэнне паўтара дзясятка працоўных месцаў. Грузавы і легкавы аўтамабілі, бензапілу, газонакасілку КУПу перадало гаспадарча-разліковае падраздзяленне сельвыканкама. Сельвыканкам жа выступіў і заснавальнікам КУПа.

Але паступова стала зразумела, што на адных паслугах па апрацоўцы агародаў ды «сотак» эканоміку, няхай сабе і маленькага прадпрыемства, не пабудуеш. Паўстала задача пашырыць спектр паслуг. Наступным этапам развіцця прадпрыемства стала пиларама. Яе абсталявалі ў вёсцы Упірава, дзе зараз знаходзіцца ўся база «Псышчаўскага». Тут ёсць аргрэгаты для раслілоўкі драўніны і нарыхтоўкі дрэў. Адроды работы пиларамы прадаюцца насельніцтву па вельмі нізкіх цэнах.

Пиларама проста неабходна для забеспячэння дзейнасці яшчэ аднаго падраздзялення. КУП цяпер мае дзелов на работу па зносе дрэў. Работнікі прайшлі перападрыхтоўку і атрымалі патрэбныя сертыфікаты. З набывчым аўтагранапад-

Фота Антона МЕШЧУКА.

ённіка за год прадпрыемства прыбірае ў розных населеных пунктах сотні дрэў. Трапляюцца дрэвы з дыяметрам стала да двух метраў. Такія бярвенні нікому не рэалізуюць, даводзіцца раслілоўваць іх і ператвараць у дрэвы. Заказы на зносаваўныя дрэвы паступалі апошнім часам ад суб'ектаў гаспадарання Драгінскага, Бярозаўскага, іншых раёнаў, з суседніх сельсаветаў. Гэта работа даволі складаная, небяспечная, таму і паслуга па зносе дрэў нятанная. Але бывалі выпадкі, што старым адзіночкам вясковым аварыянае дрэва на падворку зносілі бясплатна — за кошт бюджэту мясцовага сельвыканкама.

Пиларама, як і база «Псышчаўскага», знаходзіцца ў вёсцы Упірава, недалёка ад вясковай школы, якую даўно закрылі, бо не стала вучняў. Некалькі гадоў таму будынак школы перадалі на баланс сельвыканкама. І ўжо сельвыканкам перадаў яго ў арэнду камунальнаму ўнітарнаму прадпрыемству. Арэндна плата, якая цяпер рэгулярна паступае на рахунак мясцовага органа ўлады, ідзе на добраўпарадкаванне тэрыторыі. Так што атрымалася з усіх бакоў выгадная здзелка.

А падобныя памяшканні школы выкарыстоўваюцца для розных патрэб прадпрыемства. Тут абсталявана майстэрня для рамонту і наладкі абсталявання. Ёсць пакой адпачынку для рабочых з цёплай печкай, канапай і столікам для абеду.

Увогуле, у вёску Упірава, дзе не засталася ніводнага з больш сацыяльных аб'ектаў, нібы вярнулася жыццё. Пажылыя людзі заходзяць на былы школьны двор не толькі, каб замовіць якую паслугу ці купіць матэрыял, а проста перамоўіцца словам, паглядзець, як ідзе работа. Дырэктар Галіна Мельнік расказвае, што старэнкім вясцоўцаў заўсёды ідуць на сустрэчу. Бывае, пенсіянеры просяць адну дошку ці шыткіцню, каб паправіць сваю агароджы, — ім моцучь аддаць, і так. Да таго ж пиларама выконвае такія спецыфічныя заказы, за якія вялікае прадпрыемства або наогул не возьмецца, альбо запатрабуе непрыемную для вясцоўцы суму. Напрыклад, тут зробіць дрэўля-

ную прыбіральню або простую альтанку. І спраўдзіць з падобнымі заказамі ў сісцэльных тэрміны.

Адным словам, КУП у Іванаўскім раёне, створаны Псышчаўскім сельвыканкам, сёння ўяўляе сабой стабільнае вясковае прадпрыемства, якое мае сваю базу і цвёрды намер развіцця далей.

А вось Псышчаўскага сельсавета больш няма. Падчас рэарганізацыі і аптымізацыі тэрыторыі ён скасаваны і далучаны летас да Опальскага сельсавета. Расказвае старшыня Опальскага сельсавета Сяргей МЕЛЬНІК:

— Аптымізацыя — працэс аб'ектывны, нікуды ад яе не дзенешся. Людзей у вёсках становіцца менш, і трымаць дзве адміністрацыйныя адзінкі там, дзе на вызначаную колькасць насельніцтва хопіць адной, эканамічна неэагадна. Сам працэс скарачэння заўсёды бывае няпростым. Вось і ў нас былі скаргі, звяроты ў розныя органы ўлады. Псышчаўцы хацелі, каб сельскі Савет застаўся ў іх, а опальцы, вядома, адстойвалі сваё права на мясцовае ўладу. У рэшце было прынята рашэнне. І цэнтр аб'яднаных тэрыторый цяпер у Опалі. Людзі паступова прывыкаюць, тым больш што ў Псышчаўе два разы на тыдзень працуе спецыяліст сельвыканкама. Лічу, што вялікі праблем у сувязі з рэарганізацыяй не ўзнікну.

А КУП працуе, як і раней. Праўда, дэвалюса ўнесці пэўныя змены ў статус прадпрыемства. Цяпер заснавальнікам «Псышчаўскага» стаў Опальскі сельвыканкам. Але гэта не больш чым тэхнічны момант. А вось выгаду ад наўнясці такога прадпрыемства адчулі і на новых тэрыторыях. Спецыялісты КУПа ўжо знеслі нямаля аварыяныя дрэў у вёсках Опальскага сельсавета. Цяпер рабочыя працуюць на добраўпарадкаванні могілак. На тэрыторыі аб'яднанага сельсавета — 10 дзейных могілак і адны закрытыя. Работы па падтрыманні парадку хапае. «Але адрэгуляваць фінансавыя пытанні ўтрымання вясковых могілак, лічу, трэба на закондаўчым узроўні», — кажаў кіраўнік сельсавета.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ЦІ ЁСЦЬ ПЕРСПЕКТЫВА?..

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Але некаторыя населеныя пункты ў сельсаветах палічылі перспектыўнымі. У першую чаргу на гэта паўплывала іх аддаленасць ад асноўных транспартных шляхоў, рэк, вадаёмаў, лесу. Ды, калі паглядаць з іншага боку — і ў іх можа быць будучыня. Напрыклад, у вёсцы Грыцукі 8 мясцовых жыхароў. Але, разам з тым, тут налічваецца больш за 40 дачнікаў. Ёсць усе перадумовы для таго, што з цягам часу вёска стане цалкам дачнай. У Івашынавічах — 17 мясцовых жыхароў і 29 дачнікаў. У Крывасельскім сельсавеце летам насельніцтва павялічваецца ў два разы.

А як назваць перспектыўнай вёску Качанкі, дзе жыве 14 мясцовых і 32 дачнікі? Сёння гараджане шукаюць адзіныя мясціны, аддаленыя ад боіх дарог — без вытворчасцяў, фермаў, руху транспарту. Многія хочучы жыць сярод дзікай прыроды, побач з рэчкай, займацца агра-

турызмам. Таму акцэнт робіцца на развіццё аграздзіб з улікам прыродных багаццяў, помніку гісторыі і культуры. — лічыць Наталля Аляксандраўна. Засталіся на Вілейшчыне і забалочаныя мясціны, парослыя хмызняком. Гэта так званы Балашоўскі рэгіён, дзе ўсяго 12 дамоў. Гэтыя дамы пакуль не запарабаваны, але, магчыма, з цягам часу знойдуцца інвестары, які выкупіць вёску, што захавалася ў першапачатковым аўтэнтчным выглядзе, зробіць яе для таго, што з цягам часу вёска стане цалкам дачнай. У Івашынавічах — 17 мясцовых жыхароў і 29 дачнікаў. У Крывасельскім сельсавеце летам насельніцтва павялічваецца ў два разы.

Варта дадаць, што ў раёне паралельна разглядаюцца таксама перспектывы рэалізацыі інвестыцыйных праектаў на свабодных плошчах. Акрамя планаў па сацыяльна-эканамічным развіцці, асабліва ўвага надаецца добраўпарадкаванню, у тым ліку на могілках, месцах пахавання воінаў і партызан.

НА СЛЫХУ «ЛІШНЯЯ» ПРЫГАЖОСЦЬ

Супрацоўнікі Ашмянскай мытні затрымалі тры грузавыя аўтамабілі, якія перавозілі жывыя кветкі на суму больш чым 600 мільёнаў рублёў.

Фота БЕЛТА.

Груз накіроўваўся ў Расійскую Федэрацыю. Колькасць «лішняй» кветак, якія не былі ўказаны ў суправаджальных дакументах, здзіўляла нават вопытных мытнікаў. Так, нелегальна ў Расію павялаваў прывезці звыш 85 тысяч кветак: больш за 61 тысяча цюльпанаў і каля 24 тысяч каруж.

Ганна ГАРУСТОВІЧ.

Мясцовае самакіраванне
РЭГІСТРАЦЫЯ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыя «Вывадаў» ўстаноў «Вывадаў» і «Звязда».

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. Адаказна за выпуск КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: **ГЕРАСІМОВІЧ С.М.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **АСКЕРКА Ю.В.**, адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Саўеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь;

АЦЬСАЎ А.А., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; **НАВУМЕНКА А.В.**, старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШАНКА М.Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

АДРАС РЕДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12; e-mail: info@zvzyazda.minsk.by
Газета адрэгулявана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларусь» Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 22.315. Нумар падпісаны ў 19.30 4 сакавіка 2014 года.

■ Фінансавы выдатнік

У АБЛІГАЦЫЮ СЕЛЯДЗЕЦ ЛЕПШ НЕ ЗАГОРТВАЦЬ

Спецыялісты Міністэрства фінансаў падрыхтавалі памятку для фізічных асоб, якія валодаюць дзяржаўнымі валютнымі аблігацыямі. У распрацаваным дакуменце людзям прапануецца дакладна алгарытм дзеянняў у выпадку выяўлення пашкоджанняў гэтых каштоўных папер.

Для таго, каб вам стала карыснай гэтая памятка, трэба спачатку набыць у дзяржавы валютную аблігацыю і потым яе сапсаваць. Сапсавалі? Тады чытаем далей.

1. Адрэзаць трэба зварнуцца ў любое аддзяленне банка, які ажыццяўляе продаж насельніцтву дзяржаўных аблігацый у замежнай валюце. Па выпусках (1–6) гэта будзе Беларусбанк.

2. Непасрэдна ў банку супрацоўнік фінансавы ўстанова павінен правярць аблігацыю і далейшыя яго дзеянні будуць залежаць ад таго, ставілі вы на валютную паперу гарачую палецёнку або толькі загортвалі ў яе селядзец. Калі характар пашкоджанняў пашкоджанняў будзе не вельмі маштабным, то там жа, у аддзяленні, уладальніку арганізуюць выплату працэнтнага даходу і (або) пагашэння аблігацыі, калі тэрмін такіх выплат ужо падышоў.

А вось моцна сапсаваную аблігацыю ў вас таксама возьмуць, толькі для далейшага накіравання яе на экспертызу ў Дэпартамент дзяржаўных знакаў Міністэрства фінансаў, дзе будзе зроблена праверка сапраўднасці гэтай каштоўнай паперы. Замест

яе ўладальнік аблігацыі атрымае квітэнцыю. Квітэнцыя павінна змяшчаць прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі такое ёсць) уладальніка, найменне аблігацыі, намінальны кошт, нумар, серыю прынятай каштоўнай паперы і дату прыняцця яе банкам на экспертызу. Перасылка такой аблігацыі ў дэпартамент Мінфіна робіцца за кошт банка.

3. Банк нейкім чынам паведаміць уладальніку паперы аб выніках экспертызы і... у выпадку пацвярджэння сапраўднасці аблігацыі дэпартаментам, па ёй у банку правядуць выплату працэнтнага даходу і (або) пагашэнне аблігацыі, пры наступленні тэрмінаў выплаты.

Калі экспертыза выявіць, што аблігацыя не з'яўляецца сапраўднай, тады сур'ёзна сапсаваная настрой ужо ў яе гаспадар. На «тэрыторыі» фінансавы ўстанова ў прысутнасці ўладальніка аблігацыі работнік банка зробіць надліс на бланку акта праверкі каштоўнай паперы: «Кліенту паведамлена пра несапраўднасць аблігацыі», паставіць дату і свой подпіс. Уладальнік аблігацыі таксама павінен будзе распісацца. У гэтым выпадку ніякіх грошай ён ужо не атрымае.

4. У выпадку адсутнасці сервіі 1 (або) нумара аблігацыі прызнаецца несапраўднай і экспертыза па ёй не робіцца. Зразумела, што і ў гэтым выпадку ўладальніку паперы ніякія выплаты па працэнтным даходзе і пагашэнні аблігацыі не робяцца.

Напрыканцы сваёй памяці эксперты Мінфіна даюць багатым людзям слушную

параду. На іх погляд, каб пазбегнуць выпадку пашкоджання і страты аблігацый уладальнік можа скарыстацца паслугай па адкрытым банкаўскім захоўванні каштоўных папер у Беларусбанк. Падрабязную інфармацыю аб гэтай паслуге можна атрымаць у аддзяленнях і на афіцыйным сайце буйнейшага банка краіны.

Інфармацыя ў тэму

У нашай краіне з 16 снежня мінулага года ажыццяўляецца размяшчэнне дзяржаўных валютных аблігацый для фізічных асоб чвэрэтага, пятага і шостага выпуску на агульную суму 50 мільянаў долараў. Па стане на 14 лютага 2014 года размяшчана аблігацый гэтых выпуску на суму 30,4 мільянаў долараў, або 60,8% ад агульнага аб'ёму эмісіі. Менавіта ў сувязі з частымі зваротамі грамадзян адносна тлумачэння парадку дзеянняў у выпадку пашкоджання дзяржаўных валютных аблігацый Міністэрства фінансаў і распрацавала памятку ўладальнікам гэтых каштоўных папер.

Чакаем вашых пытаньняў пра карыстанне грашымі і пра ўсё, што з гэтым звязана. Вы можаце звяртацца на электронны адрас гаспады info@zvuzda.minsk.by з пазнакай «для аддзела эканомікі» ці па тэлефоне 8017 292 3802.

Сяргей КУРКАЧ

■ Без бар'ераў

ДОМА, АЛЕ НЕ АДНЫ

У Беларусі стартвала сацыяльная праграма «Адукацыя для ўсіх»

«Адукацыя для ўсіх» — сацыяльны праект з удзелам дзяцей і падлеткаў з абмежаванымі магчымасцямі. На працягу 5 месяцаў у рамках праграмы 17 валанцёраў будуць навучаць 30 такіх дзяцей ва ўзросце 10–17 гадоў (26 чалавек з Мінска і 4 з Барысава) аснове камп'ютарнай граматыкі з выкарыстаннем тэхнікі Samsung.

15-гадовая Алена навучаецца дома. У яе два сур'ёзныя дыягназы, ёй нельга доўга сядзець, так што навучанне праходзіць у асноўным лежачы. Алена добра дзеця руская мова, ужо асвоіла камп'ютар, але навывка работы з ім у дзяцінстве пакуль што малавата. А ёй хочацца мець шмат сяброў, пералісвацца з імі. Асвоіць электронную пошту і іншыя навукі камп'ютарнай граматыкі і камунікацыі ёй дапаможа валанцёр Даша Жалезная, якая вучыцца на 2 курсе БДПУ. Даша — будучы сурдапедагог. «Да-

памагаць дзецям — гэта выдатна. Таму я і выбрала такую спецыяльнасць», — кажа яна. Даша разлічвае, што ўдзел у праекце дасць ёй неабходны вопыт працы з дзецьмі. А мама Лены спадзяецца, што яе дачка пасля гэтага навучання зможа ў будучыні дыстанцыйна працаваць у якой-небудзь арганізацыі.

Аксана Сяляцкая працуе з дзеткамі з асаблівасцямі развіцця. У яе самой таксама дзіця з абмежаванымі магчымасцямі — 9-гадовы сын Мікіта. Маладая жанчына вельмі ўрадавалася, калі ёй прапанавалі паўдзельнічаць у праекце. Сын хоча працаваць на камп'ютары, але ні Аксана, ні яе муж не валодаюць камп'ютарнай граматыкай. Таму ім было вельмі важна, каб людзі дасведчаныя прышлі і паказалі, як гэта рабіць. «А заадно і мы навучымся, мы таксама хочам!» — радуецца Аксана.

Арганізатарам праграмы «Адукацыя для ўсіх» выступіла кампанія Samsung у

9-гадовы Мікіта рады ўдзельнічаць у праграме.

Беларусі пры падтрымцы фонду «Дзя». Партнёрам праграмы з'яўляецца Камітэт па адукацыі Мінгарвыканкама. Галоўная мэта праекта — даць дзецям, якія вучацца дома, неабходныя рэсурсы для развіцця, дадатковай адукацыі і адаптацыі ў сучасным свеце.

Святлана БУСЬКО

ІНВЕСТАРЫ... ДРЭННЫЯ І ДОБРЫЯ

Адна базавая велічыня. Пачынаючы з гэтай «стартвай» аўкцыённай цаны, у нашай краіне можна купіць будынку. Пры гэтым ёсць толькі адна ўмова: у набытай маёмасці трэба ажыццяўляць прадпрымальніцкую дзейнасць і стварыць працоўныя месцы. Такім чынам дзяржава не толькі пайшла насустрач людзям, якія хочць займацца бізнесам, але і стварыла для іх спрыяльныя ўмовы. А як распараджаюцца набытым на аўкцыёнах прадпрымальнікі ў асобна ўзятым горадзе Орша?

— Не ўсе так званыя інвестары сумленныя ў стасунках з дзяржавай. У прыватнасці, паршчыны была наладжана. Аднаведна, не з'явіліся і новыя працоўныя месцы. Пры гэтым рэвізоры схапіліся за галовы, калі высветлілася, што з будынкаў былі выцягнуты варварскімі спосабамі і незаконна прададзены металічныя канструкцыі вагой звыш 450 тон на суму больш за 750 мільянаў рублёў.

А вось іншы інвестар, выкупіўшы будынак свінарніка ў Оршы, ажыццяўляў рэканструкцыю.

— Будынак свінарніка на тэрыторыі былога ваеннага гарадка доўгі час не выкарыстоўваўся і яго далейшая эксплуатацыя была магчымай толькі пасля правядзення капітальнага рамонтнага або рэканструкцыі. Будынак неаднаразова выстаўляўся на продаж на аўкцыёне, у тым ліку са зніжэннем пачатковай цаны продажу, але не быў прададзены ў сувязі з адсутнасцю заявак, — растлумачылі ў кантрольным ведамстве.

Урэшце будынак прадані на аўкцыёне ў 2010 годзе. Цікава, што падчас таргоў цана павялічылася аж у 1886 разоў. І свінарнік «пайшоў з малатка» за 66 мільянаў рублёў. Пасля маштабнай рэканструкцыі будынка частка плошчак была здарэна ў арэнду прыватнаму прадпрыемству. На фірме стварылі 11 рабочых месцаў. Летась вырабілі прадукцыю (ПВХ-вырабы. — Аўт.) на суму 3,3 мільярда рублёў. Прадпрыемства прыбытковае. Сярэдняя зарплата работніку — больш за 4,2 мільёна рублёў. Фірма не мае запавяшчэнняў па падатках і перад фондам сацыяльнай абароны. Вось такіх бы інвестараў палюбш!

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

■ Выставы

КРЭПАСЦЬ І СПОРТ

Нядаўна ў Брэсцкай крэпасці адкрылася выстава пад назвай «Крэпасць у спорце». З фотаздымкаў і іншых экспанатаў наведнікі могуць даведацца, якое месца займаў спорт у жыцці гарнізона крэпасці ў розныя гады.

І аказалася, што яшчэ на пачатку ХХ стагоддзя афіцэры, салдаты, інжынерныя работнікі Брэст-Літоўскай крэпасці надзвычай сябравалі са спортам. Знайшліся ўспаміны штабс-капітана Уладзіміра Дагадзіна, які расказваў, як афіцэры і члены іх сем'яў гулялі ў тэніс.

Аб спорце ў польскі перыяд расказвае цэлая серыя фотаздымкаў, а таксама ўспаміны пісьменніка Данута Вашчुकунь-Камянецкай, якая напісала, што ў крэпасці навучалі плаванню, былі гурткі гімнастыкі для жанчын, зімой займаліся лыжамі з трэнерам, а лідарам сярод відаў спорту быў тэніс.

Спартыўныя традыцыі падтрымаў гарнізон крэпасці, калі ён стаў сваёй крэпасцю. І па гэтай тэме захавалася нямала экспанатаў. Некаторыя абаронцы крэпасці ў пасляваенны час вызначыліся як добрыя спартсмены.

У Беларусі ведаюць і шануюць Сяргея Лаўрэнцэвіча Макаранку, алімпійскага чэмпіёна на каноз-двойцы 1960 года, чэмпіёна свету 1963 года, неаднаразовага чэмпіёна СССР. Яго бацька, Лаўрэнцій Якаўлевіч Макаранка, загінуў пры абароне крэпасці ў чэрвені 1941 года. З крэпасці звязаны імёны многіх саведчкіх і беларускіх спартсменаў. Пра гэта расказвае выстава.

Яна СВЕТАВА

Беларуская кніга на Вільнюскім кніжным кірмашы

Рэспубліка Беларусь традыцыйна прымае ўдзел у міжнародным Вільнюскім кніжным кірмашы. Маштабна яна была прадстаўлена і на ХV кірмашы, які доўжыўся ў Літоўскім выставачным і кангрэс-цэнтры LITEKO чатыры дні.

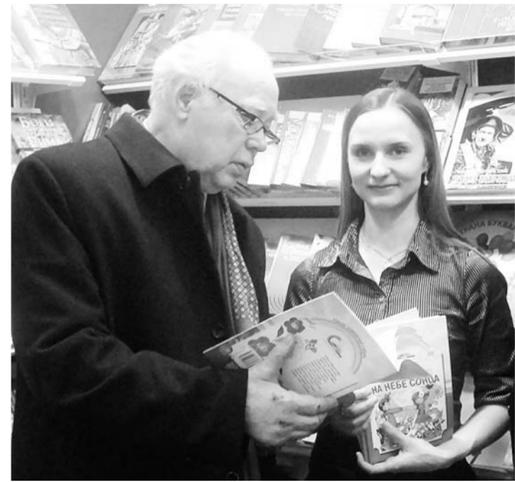
Сёлета Беларусь прадстаўлялі дзесяць устаноў: Выдавецкі дом «Звязда», выдавецтвы «Мастацкая літаратура», «Адукацыя і выхаванне», «Шэйшыя школа», «Беларусь», «Пачатковая школа», «Белкіта», абласныя аддзяленні «Саюздрука» Гродна, Віцебска і Брэста.

У цырымоні адкрыцця беларускага стэнда прынялі ўдзел Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Літве Аляксандр Кароль, намеснік начальніка ўпраўлення выдавецкай дзейнасці і гандлю Міністэрства інфармацыі Беларусі Тацяна Бунос, дырэктары беларускіх выдавецтваў.

Нацыянальны стэнд Беларусі наведваў і прэм'ер-міністр Літвы Альгірдас Буткявічус. Ён з цікавасцю знаёміўся з экспазіцыяй, гутарыў з беларускімі кнігавыдаўцамі.

На беларускім стэндзе экспанаваліся кніжныя навінкі мастацкай, навукова-папулярнай, дзіцячай, вучэбнай, даведачнай літаратуры. Асабліва месца адведзена тэматыцы чэмпіянату свету па хакеі 2014 года ў Мінску.

Многія наведнікі пазнаёміліся з такімі дхтоўна выданымі кнігамі, як «Шлях да Бацькаўшчыны» (Напалеон Орда), «Галоўная вуліца Мінска» (Леанід Макараў), «Беларусь у асобах» (Валянціна Стэльмах), «Залатая правы народнай культуры» (Янка Крук, Аксана Катовіч), «Ваньковічы», «Беларускае вяселле» і іншыя.

Вядомы журналіст і пісьменнік Літвы Вітаўтас Бараўскас толькі на кірмашы пазнаёміўся са сваёй новай кнігай «Зіхаціць на небе сонца». Побач — начальнік аддзела маркетынгу выдавецтва «Адукацыя і выхаванне» Аксана Самацветова.

У рамках выставы беларуская делегацыя правяла шэраг прэзентацый кніжных навінак. Цікава прайшлі рэпрэзэнтацыйныя кнігі «Маці-Зямля», аўдыякніжка «Сучасная беларуская проза», «Сучасная беларуская паэзія», даведнік «Запрашаем у Беларусь. Welcome to Belarus», выпуск якога прымеркаваны да Года гасціннасці ў Беларусі.

Мне, як літоўцу, было радасна бачыць і кнігі маіх калегаў, вядомых журналістаў і пісьменнікаў Літвы, перакладзеныя на беларускую мову. Вітаўтас Бараўскас прадставіў сваю кнігу для дзяцей «Зіхаціць на небе сонца», Яронімас Лаўцюс — «Развітаюся з дзіцячымі», «Пішу, таму што баціць» і іншыя (усяго 6 кніг).

Акрамя Беларусі, на кірмашы сваю кніжную прадукцыю і пісьменнікі прадставілі Расія, Латвія, Польшча, Чэхія, Германія, Швецыя, Францыя, іншыя краіны.

Вітаўтас ЖЭЙМАНТАС, уласны карэспандэнт «Звязды» ў Літве. Фота аўтара.

■ Падзея

ПАСПЯХОВЫ ТУРНІР

Беларускія барцы заваявалі чатырнаццаць узнагарод (7 залатых, 3 сярэбраныя, 4 бронзавыя) на 44-м міжнародным турніры катэгорыі Гран-пры на вольнай барацьбе на прызы трохразовага алімпійскага чэмпіёна Аляксандра Мядзведзя, які адбыўся ў мінскім Палацы спорту, паведамляе БЕЛТА.

Фінальны паядынак у вазе да 86 кг паміж барцамі Муратам Гайдаравым і Амаргаджы Магамедавым, якія прадстаўляюць Беларусь.

У медальным заліку перамаглі спартсмены зборнай Расіі, на рахунку якіх 2 залатая, 3 сярэбраныя і 13 бронзавых узнагарод. Беларусы занялі другое месца (7, 3, 4). На трэцім пазіцыі ў медальным заліку зборная Казахстана (2, 4, 4). Усяго узнагароды заваявалі прадстаўнікі 11 краін.

У турніры прымалі ўдзел барцы з Беларусі, Расіі, Украіны, ЗША, Латвіі, Літвы, Казахстана, Узбекістана, Германіі, Францыі, Чылі, Фінляндыі, Катары, Турцыі, Азербайджана і Малдовы. Спартсменны праходзілі ў Мінску з 1 па 2 сакавіка. Жанчыны былі прадстаўлены ў васьмі вагавых катэгорыях, які і мужчыны.

Імяныя турніры на прызы Аляксандра Мядзведзя сталі праводзіцца ў Мінску з 1970 года. З 1994 года па рашэнні Міжнароднай федэрацыі аб'яднаных стыляў барацьбы (FILA) турніры была прысвоена катэгорыя Гран-пры. Арганізатарамі 44-га міжнароднага турніру Гран-пры па вольнай барацьбе на прызы трохразовага алімпійскага чэмпіёна Аляксандра Мядзведзя выступілі Міністэрства спорту і турызму Беларусі, Мінскі гарвыканкам, Нацыянальны алімпійскі камітэт Беларусі, Прэзідэнцкі спартыўны клуб, Беларускае федэрацыя барацьбы.

■ Год гасціннасці: адкрыў Беларусь!

АДЭЛЬСКІЯ ДУДКІ, «ГАННЕНСКІЯ» КАШУЛІ І «МУЗЫЧНАЯ» РЫБАЛКА

Якім павінен быць падзейны турызм?

Асаблівасці, традыцыі таго ці іншага рэгіёна пазнаюцца не толькі на экскурсіях, але і дзякуючы цікавым падзеям, калі гасць становіцца не назіральнікам, а ўдзельнікам імпрэзы. Гэта працуе не проста дзеля забаў, а на імідж мясцовасці. Прычым так званы падзейны турпрадукт павінен быць рэнтабельным, прыносіць яго арганізатарам не толькі маральнае задавальненне, але і прыбытак. Як гэта зрабіць з улікам айчыннага і замежнага вопыту? Меркаванні на гэты конт карэспандэнт «Звязды» пачуў на семінары, які быў арганізаваны праграмай падтрымкі Беларусі Федэральнага ўрада Германіі сумесна з упраўленнем спорту і турызму Гродзенскага аблвыканкама.

ТОЛЬКІ Ў НАС!

— Цэнтрам турызму ў нашым раёне сёння з'яўляецца аграпрадукцыйны Адэльск. Мы падлічылі, што летась тут пабывала 1077 турыстаў, — кажа намеснік старшыні Гродзенскага райвыканкама Валерый Клімовіч.

Чым прывабліваюць гасцей у гэтым невялікім памежным мястэчку? Тым, што прапануюць ім цікавыя імпрэзы, якія ладзяцца толькі тут. Напрыклад, свята мялінароў альбо адэльскі фест святога Антонія (ікона гэтага алексуна Адэльска, якая лічыцца чудатворнай, знаходзіцца ў тутэйшым касцёле). Ёсць у Адэльску і музей народных музычных інструментаў, які зроблены знакамітым майстрам Мар'янам Скрамблевічам — яго творчасць унесена ў дзяржаўны

спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны Беларусі. Дудкі, флейты, акарыны, свістулькі, жалейкі, ражкі, трашчоткі...Прычым Мар'ян Антонавіч не толькі раскажа пра асаблівасці вырабу гэтых і іншых інструментаў, сыграе на іх, але і запрасіць гасцей самім аб'яднацца ў... аркестр.

ГРОШЫ — НЕ САМАМЭТА

У тым, што такая «аўчынка» варта вырабу, пераканаюцца і на Зэльвеншчыне, вырашыўшы адрэзаць вядомы яшчэ з XVIII стагоддзя «Ганненскі кірмаш» — калісці адзін з буйнейшых у Еўропе. Раён датацыйны, выдзеліць на фестываль буйную суму з бюджэту праблематычна. Таму задумалася над тым, каб фестывальныя мерапрыемствы становіліся прыбытковымі. Напрыклад, зрабілі гандлёвыя

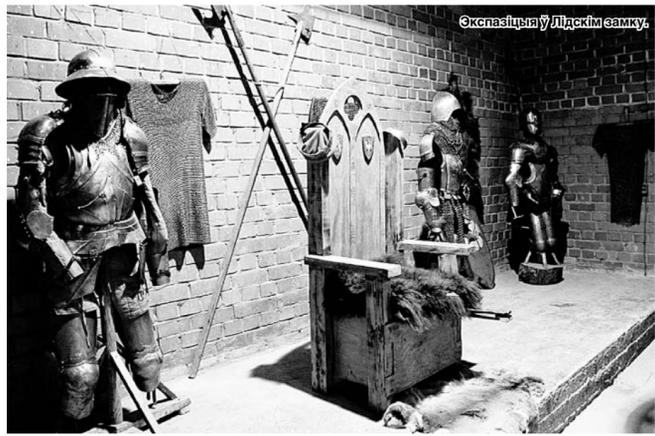
рады ў старажытным стылі і ўстанавілі пэўную арэндную плату для прадпрыемстваў, якія прывозяць на фестываль сваю прадукцыю. Сума невялікая, і яе гатовы плаціць без усякага прымусу, бо маюць някпескую вырочку. Знайшоў сваю «нішу» на фестывалі і раённы камбінат бытавога абслугоўвання — на вырабе жаночага і мужчынскага адзення з беларускім арнаментам. Цяпер ёсць яшчэ адна ідэя дзеля адлічэнняў, інвестыцый у бюджэт фестывалу, ды і ўвогуле ў раён — выкарыстоўваць брэнд Ганненскага кірмашу на розных таварах.

— Галоўнае, што фестываль дапамагае нам зрабіць сваю тэрыторыю больш прыватнай для мясцовых жыхароў і гасцей. Зарабіць на ім грошы — не самамэта. Але ад папулярнасці нашага кірмашу, ад таго, чым цікавейшымі будуць імпрэзы, залежаць і фінансавыя паступленні. Мы працуем на фестываль, а ён працуе на нас, — лічыць намеснік начальніка аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Зэльвенскага райвыканкама Юрый Кулкоў.

Але часта атрымліваецца так, што бізнес застаецца ў баку ад вельмі цікавай падзеі, хаця і можна атрымаць з гэтага «дывідэнды». Напрыклад, у Гродне ўжо прайшоў больш за 10 акцый моладзевых праектаў «Жывая гісторыя», прысвечанага нашай гістарычнай спадчыне. Робіцца гэта ў вельмі крэатыўнай форме: проста на вуліцах быццам вяртаюцца ў сённяшні дзень знакамтыя асобы мінуўшчыны. Некаторыя акцыі збіралі сотні і тысячы людзей, але зацікаўленасці бізнесу пакуль не відаць. Хіба што падчас адной з апошніх адзін атэль выстаўіў невялікі столик для дэгустацыі сваёй выпечкі, якую разабралі літаральна за паўгадзіны...

КУДЫ ПАДАЦЦА «АД НУДЫ»?

Некалькі гадоў таму ў сувязі з эканамічным крызісам многія жыхары Чэхіі адмовіліся ад павязак за мяжу. Але ж патрэба ў падарожжах засталася, і таму быў зроблены ўпор на развіццё ўнутранага турызму, што вельмі актуальна і для нас па прычыне тых жа візавых пытанняў. Гэтую праграму распачалі са стварэння тэматычнага сайта kudyznudy.cz (куды падацца «ад нуды»?),

дзе сабрана інфармацыя пра ўсе падзеі і імпрэзы, што адбываюцца ў краіне. Каб людзі ведалі пра гэта і маглі паехаць туды, дзе ім будзе цікава. Разлік менавіта на жыхароў Чэхіі, бо задача перакладу на англійскую мову звестак, што паведамляюцца на сайце, нават не ставіцца.

— Сайт стаў імяклява развівацца: калі ў 2012 годзе там была змешчана інфармацыя пра 20 тысяч падзей, то летась — ужо пра 40 тысяч. Сярэдняя наведвальнасць сайта — 450 тысяч чалавек у месяц, а летам — да 700 тысяч. Ты ведаеш літаральна пра ўсё, што ў гэты дзень адбываецца ў Чэхіі — у музеях, тэатрах і на вулічных пляцоўках, у гарадах і сельскай мясцовасці, для дарослых і дзяцей, — кажа дэкан факультэта турызму і сэрвісу Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы кандыдат культуралогіі, дацэнт Сяргей ДАНСКІХ.

А ЯК У НАС?

— Ініцыятывы ў сферы падзейнага турызму пакуль недастаткова падмацоўваюцца інфармацыйнымі рэсурсамі, цікавыя праекты слаба рэкламуюцца, — лічыць кардынатар па Гродзенскай вобласці праграмы падтрымкі Беларусі Федэральнага ўрада Германіі Франц МАМУЛЬ.

Барыс ПРАКОПЧЫК

Лідскі замак.

«КЛАПОЦІМСЯ ПРА КАМФОРТ КОЖНАГА КЛІЕНТА»

Старшы электрамеханік Таццяна КУЗЬМІЧ.

Першая тэлефонная станцыя з'явілася ў Мінску 117 гадоў таму. Прымалі туды на працу выключна дзяўчат. Прычым патрабаванні да тэлефаністак прад'яўляліся асаблівыя: вызначаная даўжыня рук і... адсутнасць мужа. Бо лічылася, што ў замужняй жанчыны псуецца характар і яна пачынае працаваць з меншай стараннасцю. Час ідзе, усё мяняецца. Сёння ў філіяле «Мінская гарадская тэлефонная сетка» РУП «Белтэлекам» працуюць як жанчыны, так і мужчыны. Асноўнымі ж патрабаваннямі да работнікаў, незалежна ад полу, з'яўляюцца прафесіяналізм і імкненне зрабіць жыццё кліентаў больш камфортным.

14 лістапада 1896 года ў Мінску на Губернатарскай вуліцы (цяпер — Леніна) запрацавала першая ў Беларусі тэлефонная станцыя сістэмы «Эрыксан» на 100 нумароў. Гэтая дата лічыцца днём нараджэння мінскага тэлефона.

— Мы вядзем рэканструкцыю сетак у многіх раёнах Мінска, — гаворыць начальнік службы электрасувязі Юлія ДЗЯНІСАВА.

ТЭЛЕФОН СТАЦЫЯНАРНЫ — МАГЧЫМАСЦІ «МАБІЛЬНЫЯ»

Часы, калі звычайны праводны тэлефон у Мінску быў дэфіцытам, даўно адышлі ў нябыт. Сёння з развіццём новых тэхналогій РУП «Белтэлекам» прапануе сваім кліентам не толькі якасную тэлефонную сувязь, але і разнастайныя дадатковыя паслугі.

— Сучасныя лічбавыя тэлефонныя станцыі, акрамя свайго асноўнага прызначэння — устанавлення звычайнага злучэння паміж двума абанентамі, валодаюць цэлым шэрагам дадатковых паслуг, — распавядае начальнік станцыйнага цэха Ірына МАФІЕНЯ. — Праўда, не ўсе абаненты Мінскай гарадской тэлефоннай сеткі ў поўнай меры ведаюць магчымасці свайго тэлефона. Гэта і «Скарочаны набор нумара», калі замест 7 лічбаў нумара дастаткова набраць усяго дзве кіравышы. І «Злучэнне без набору нумара», калі для таго, каб звязацца з патрэбным абанентам, дастаткова толькі зняць трубку і пачакаць 10 секунд.

Акрамя гэтага, абанентам Мінскай гарадской тэлефоннай сеткі даступная такая паслуга, як «Пераадрасацыя выкліку», прычым яна можа быць трох відаў. Безумоўна, пераадрасацыя перанакіроўвае ўсе ўваходныя званкі на нумар, указаны пры замове паслугі. Пераадрасацыя пры занятасці — калі вы размаўляеце па тэлефоне, то ўсе ўваходныя званкі, якія паступаюць у гэты час, будуць пераадрасавацца, напрыклад, вашаму памочніку. І пераадрасацыя пры неадказе — гэта значыць выклік будзе перанакіраваны аўтаматычна пасля пяці гудкоў, напрыклад, на ваш нумар сотавага тэлефона.

Дарчы, дзякуючы новым тэхналогіям сёння звычайны хатні тэлефон практычна нічым не саступае мабільнаму. Напрыклад, кожны кліент, які часта карыстаецца гарадскім тэлефонам, можа замовіць сабе паслугу «Музычны марафон».

— Паслуга «Музычны марафон» — замена звычайнага гудка на ўпадабаную мелодыю — надзвычай запатрабавана сярод мінчан, — працягвае Ірына Мафіеня. — Мелодыю, якую кліент хацеў бы адрасаваць людзям, што яму тэлефануюць, можна выбраць з фанатэкі, якую мы прапануем. Цудоўна, што мы дагэлі да таго часу, калі можам не толькі задавальняць свае надзвычайныя патрэбы, але і прыносіць у сваё жыццё і жыццё сваіх блізкіх кроплю камфорту.

Таксама нашы абаненты могуць арганізаваць аўдыяканферэнцыю, якая дазваляе адначасова мець зносіны па тэлефоне тром і больш суразмоўцам. Пры гэтым колькасць удзельнікаў аўдыяканферэнцыі можа даходзіць да пяці дзясяткаў чалавек. Акрамя таго, існуе магчымасць арганізаваць закрытую групу карыстальнікаў са скарочанымі нумарамі, званкі ўнутры якой бясплатныя.

Прапануе «Белтэлекам» і такую паслугу, як «Апавяшчэнне аб уваходным выкліку». Паводле слоў спецыяліста, разлічана яна не толькі на бізнесменаў.

— Калі хтосьці з вашых родных прывітаў доўга размаўляе па тэлефоне, а вы ведаеце гэта і баіцеся прапусціць вельмі важны званок, тады гэтая паслуга — менавіта тое, што вам трэба, — кажа Ірына Мафіеня. — Адным словам, дадатковыя віды абслугоўвання ператварылі звычайны тэлефон з простага сродку зносін у незаменага памочніка — сакратара. Ён можа будзіць вас па раніцах, сам пераадрасуе хатнія званкі, калі вы на працы, дапамагае арганізаваць тэлефонную канферэнцыю і многае іншае. Так што інфармацыйная рэвалюцыя, якая робіць наша жыццё больш камфортным, працягваецца.

Першы тэлефон у Мінску з'явіўся ў 1890 годзе ў паліцэйскім упраўленні.

Сёння заплаціць за паслугі можна не выходзячы з дому — праз інтэрэт ці праз інфармацыйны партал ZALA. Таксама абанент самастойна праз кабінет карыстальніка можа не толькі ўвесці аб'яднаны плацеж, калі некажанка на рахунок скончыліся грошы, але і нават памянць тэарэтычны план.

Але, тым не менш, дзверы ўтульных і абсталяваных па апошнім слове тэхнікі сэрвісных цэнтраў філіяла «Мінская гарадская тэлефонная сетка» РУП «Белтэлекам» заўсёды адчынены для кліентаў. Там, пераканалася на свае вочы, створаны ўсе зручнасці для кліента: сістэма электроннай чаргі, даведачныя тэрміналы, нават кавы-аўтаматы ўстаноўлены. А вятлівы, высокакваліфікаваны персанал заўсёды гатовы прыйсці на дапамогу.

Сэрвісныя цэнтры філіяла «Мінская гарадская тэлефонная сетка» шукайце на вуліцах:

- Гебелева, 7;
- Матусевіча, 13;
- Старавіленская, 87;
- Іскаліева, 12;
- Энгельса, 6.

У сэрвісных цэнтрах на вуліцы Энгельса. Начальнік участка продажу паслуг Алена ВАЛАШЧУК (у цэнтры) са спецыялістамі па рабоце з кліентамі Аляксеем РАЎТОВІЧАМ і Ганнай ДАШКО.

УВАГА, АКЦЫЯ ад «Белтэлекама»!

З 5 па 10 сакавіка РУП «Белтэлекам» праводзіць акцыю «Азначаем святы разам». Прыняць удзел у ёй могуць не толькі мінчане, але і ўсе жыхары рэспублікі.

Усе новыя абаненты, якія пакуль не падключаны да паслуг byfly і ZALA, змогуць падключыцца на гэтыя паслугі асобна або ў складзе пакета і атрымаць зніжку ў памеры 100% абанементаўнай платы на першы месяц работы.

Усе абаненты, якія ўжо падключаны да адной з паслуг — byfly або ZALA, змогуць падключыцца да другой паслугі (адпаведна, ZALA або byfly) таксама са зніжкай у памеры 100% на першы месяц работы.

Акцыя распаўсюджваецца:

- для паслуг byfly на лінейнай тэарэтычнай планеці «Рэкорд» і «Дамасед»;
 - для паслуг ZALA на тэарэтычны план «Прэм'ера»;
 - на ўсе пакетныя прапановы ў выпадку пераключэння з адной з паслуг byfly або ZALA на пакет.
- Каб падключыцца на ўмовах акцыі, дастаткова звярнуцца ў любы сэрвісны цэнтр РУП «Белтэлекам».

Цяпер у сталіцы — 30 662 пункты WI-FI. Да чэмпіянату свету па хакеі іх стане яшчэ больш.

АДРАС НОВЫ — НУМАР СТАРЫ

Сучаснае абсталяванне, якое актыўна ўкараняе філіял МГТС РУП «Белтэлекам», дазваляе аказаць мноства паслуг, пра якія раней можна было толькі марыць. У прыватнасці, арганізаваць відэаперамовы і канферэнцыі па інтэрнэце.

Напрыклад — раніца, вы прыходзіце на працу, загружаеце камп'ютар, выходзіце ў інтэрэт — і тут званок. На маніторы з'яўляецца начальнік і пачынае штотдзённую планёрку. Гэта не фантастыка. Любая арганізацыя можа замовіць сабе такую канферэнцыйна-сваязь.

— Абанентам сёння даступны высокахуткасны інтэрэт. Толькі ў Мінску больш за 380 тысяч карыстальнікаў byfly, — распавядае намеснік дырэктара па продажы і абслугоўванні кліентаў філіяла «Мінская гарадская тэлефонная сетка» РУП «Белтэлекам» Таццяна ТРЫПУЦЕНЬ. — Гэта не толькі шырокі выбар тэарэтычнай планеці і высокая хуткасць перадачы звестак, але і магчымасць адначасова карыстацца інтэрнетам і размаўляць па тэлефоне.

Што тычыцца інтэрактыўнага тэлебачання, то, паводле слоў Таццяны Трыпуцень, тыя, хто хоць раз яго «наспрабаваў», сцвярджаюць, што адмовіцца ад такога камфорту ўжо немагчыма. І не дзіўна, бо ZALA — гэта тэлебачанне, якое не прымушае хвалявацца, што ты нешта не ўбачыш.

— Затрымаўся на працы і не паспелі на любымі серыяй? Цікавую перадачу паказваюць позна, а вам раніца, як на зло, рана ўставаць? Заснулі падчас футбольнага матча? Не бяда! — працягвае Таццяна Трыпуцень. — ZALA пакажа любыя перадачы ў зручны для вас час, бо з дапамогай сэрвісу «Адкладзены прагляд» можна кіраваць сваім тэлебачаннем. Акрамя таго, ZALA — гэта яшчэ і высокая якасць выявы і стэрэагук.

Пакінуць заяўку на падключэнне да паслуг byfly і ZALA можна на сайце get.beltelecom.by Для зручнасці кліентаў працуе кругласутачная служба тэхнічнай падтрымкі 123. Прычым майце на ўвазе, што ёсць магчымасць замовіць пакет паслуг: а той, хто набывае больш, — плаціць менш.

— Мы хочам, каб мінчане мелі добры сэрвіс, — кажа Таццяна Трыпуцень. — Для гэтага пастаянна закупляем новае абсталяванне, якое дазваляе прапанаваць насельніцтву не толькі новыя паслугі, але і павысіць якасць існуючых.

Таццяна ТРЫПУЦЕНЬ.

Так, у сталіцы, як дарчы, і па ўсёй рэспубліцы, працягваюць актыўна ўкараняць новую тэхналогію — xPON. Да сеткі новага пакалення падключана ўжо больш за 400 жылых дамоў. І на гэтым сталіцы філіял «Белтэлекама» спыняцца не збіраецца — сетка будзе расці.

— Пачынаючы з 2012 года, мы змяняем старую медную сетку, якая праслужыла жыхарам горада часам больш за сорак гадоў, на новую — аптычную, — распавядае начальнік службы электрасувязі Юлія ДЗЯНІСАВА. — У першую чаргу ідзем з новай тэхналогіяй у тыя дамы, дзе ў хуткім часе могуць узнікнуць пытанні па якасці паслуг. Акрамя таго, сёння забяспечваюцца аптавалаконнай сеткай усе новабудовы ў горадзе. Да новага абсталявання можна падключыць некалькі прылад адразу: тэлефонны апарат, камп'ютар, тэлевізар, аўдыёнавіцкі апарат. Прычым усё выдаткі на замену гэтых камунікацыйных прылад на сябе. Абсалютна бясплатна пракадаем аптычны кабелі, мяняем старую разетку на аптычную, падключаем абсталяванне і расказваем, як ім карыстацца.

У тэхналогіі xPON шмат пераваг. Яна дазваляе прадастаўляць тры паслугі — тэлефонна, інтэрэт і тэлебачанне — з новай вельмі высокай якасцю. Новая тэхналогія дазваляе абанентам карыстацца высокахуткасным інтэрнетам: аб'ёмныя файлы (напрыклад, фільмы) не трэба будзе спампоўваць з інтэрнету па некалькі гадзін — дастаткова некалькіх хвілін. Можна глядзець HD-каналы без страты якасці па лічбавым інтэрактыўным тэлебачанні, якое даступна адразу па некалькіх тэлевізарах. Яшчэ адна перавага — лічбавая якасць гарадской тэлефоннай сувязі. Плюс — мноства дадатковых паслуг.

— Чытачы «Звязды» цікавяцца, ці застанеца ранейшым нумар тэлефона пасля таго, як у іх кватэры правядуць аптавалаконна?

— Нумар тэлефона зменіцца. Пры жаданні новы нумар можна будзе падабраць пры дапамозе паслугі «Элітны нумар», звярнуўшыся ў сэрвісны цэнтр РУП «Белтэлекам» у Мінску. Потым у выпадку неабходнасці гэты нумар можна будзе перанесці на новы адрасе пражывання (у выпадку наяўнасці ў гэтым доме тэхналогіі xPON). Гэта вельмі зручна. Цяпер не трэба ў выпадку пераезду абзавівацца знаёмымі і паведамляць ім новы нумар, бо стары нумар можа пераехаць разам з гаспадаром.

Запампуй «Максіфон» на свой тэлефон!

«Белтэлекам» прапануе сваім абанентам выгадныя званкі праз інтэрэт.

Калі вы перыядычна выяжджаеце за мяжу ці часта тэлефануеце на стацыянарныя тэлефоны, то новая паслуга ад «Белтэлекама» разлічана менавіта на вас. Для таго, каб больш не задумвацца пра кошт званкоў з мабільнага тэлефона на стацыянарны, а таксама не турбавацца пра расходы на роўмінг і не абмяжоўваць сябе ў часе размовы са сваякамі, сябрамі, кампаньёнамі, запампуйце праграмы дадатак «Максіфон» на свой тэлефон.

«Максіфон» дазволіць вам тэлефанаваць і прымаць званкі са стацыянарнага ці мабільнага тэлефона па прыватных тэарэтычных планах. Усе магчымасці «Максіфона» даступны незалежна ад таго, дзе вы знаходзіцеся (на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь або за яе межамі), бо прысвойваецца нумар, што выгада адносіцца да паслугі РУП «Белтэлекам» ад іншых аналагічных паслуг.

І КАЗАЧНІК, І ПРАДКАЗАЛЬНІК

Акрамя шматлікіх дадатковых паслуг, Мінская гарадская тэлефонная сетка актыўна працягвае развіваць інфармацыйныя паслугі.

— Сёння тэлефонная сетка гатова стаць не толькі вамым будзільнікам, але і інфарматарам, і казачнікам... — адзначае начальнік даведачна-інфармацыйнага цэха Марына СЦЯПАНОВА. — Больш за дзясяткі спецыяльных службаў гатовы распавесці аб курсе валют, рэпертуры кіназатраў, астраналагічных прадказаннях, паведаміць дакладны час... У прыватнасці, на даведачную МГТС па нумары 109 звяртаецца каля 30 тысяч чалавек у суткі. Не менш папулярны тэлефон прагнозу надвор'я. Інфармацыя абнаўляецца тройчы на дзень, паведамляючы яе спецыялісты Гідраметцэнтра. Таксама карыстаецца попытам «казачная» паслуга для дзяцей. Увазе маленькіх «Белтэлекам» прадастаўляе больш як 200 класічных казак у выкананні народных і заслужаных артыстаў.

Тут працуе служба 130.

На празрыстым плане — начальнік даведачна-інфармацыйнага цэха Марына СЦЯПАНОВА і спецыяліст першай катэгорыі Марына УРБАНОВІЧ.

Тэлефаніст 1 класа Марына СТРАЛКОВА працуе ў службе 109.

Даведачныя тэлефоны

- 109 — даведка аб нумарах тэлефонаў кватэр і арганізацый;
- 193 — Адпачынак і забавы;
- 188 — «Служба часу»;
- 199 — даведка аб нумарах тэлефонаў экстраных службаў;
- 191 — «Кінаафіша»;
- 192 — «Пасмяемся»;
- 190 — сэрвісна-інфармацыйная паслуга «Гарніфасэвіс»;
- 194 — «Гараскоп»;
- 195 — «Прагноз надвор'я»;
- 123 — служба тэхнічнай падтрымкі;
- 196 — «Казкі»;
- 130 — адзіны даведачны нумар па ўсіх паслугах электрасувязі РУП «Белтэлекам»;
- 197 — «Імяніны»;
- 175 — «Тарыфы ЖКГ».

Больш падрабязную інфармацыю аб паслугах кампаніі шукайце на сайце:

www.beltelecom.by

Калектыву рэдакцыі газеты «Звязда» ад усяго сэрца віншуе супрацоўніц філіяла «Мінская гарадская тэлефонная сетка» РУП «Белтэлекам» з надыходзячым Міжнародным жаночым днём. Моцнага здароўя, прафесійнага росту і вясны ў душы круглы год!

■ Хто каго?

...У ГУСАКА ЁСЦЬ ЖОНКА, ДЗЕЦІ, КОТ — СПРАДЗЕКУ ХАЛАСЦЯК

■ Міншчына

ВЕРНЫЯ АБАВЯЗКУ

«Сямёра аднаго не чакаюць», — казалі медсёстры і пачалі аперацыю без хірурга. Вось і мы пачнём — чарговы агляд конкурснай пошты. З чаго? Ды, як заўжды, відаць, — з анекдотаў: пра ката (і гапоўнага героя нашага здымка) іх вялікае мноства. «Бабульчэчка, — просіць унук, — дай мне швабру. — А навошта яна, дзіцятка? — Ды хачу коіцца з-пад канапы паклікаць!...»

Хопіць? Ці яшчэ адзін? Тады апошні: кот, пачуўшы, што ў госці да гаспадыні прыйшла сяброўка з дзецьмі трох і сямі гадоў, тут жа прыкінуўся мёртвым. Васька — спіць... А ўсё чаму? І хто вінаваты? Адказ на гэтыя пытанні ў байцы — ад спадара Сцяпана Нефёвіча з вёскі Любань Лунінецкага раёна: Дырэктарам ката абралі гусі — Ён тут жа перастаў лавіць мышэй... Хацелі кіраваць яго прымусяць, Ды выйшла, што сабе ж і даражэй... Спужаліся: цяпер, як Вася, спаць, Не могуць нават голасу падаць... І ўжо змірыліся — прывыклі гэтак жыць, А кот сабе наг'ецца ды ляжыць.

Па-беларуску і мякка скажам: анічога, — вось што крыўд-нама спадарыні Любові Чыгрынавай з вёскі Забалацце Вілейскага раёна! І каб толькі ёй, а то... Паводле анекдота, муж сказаў, што паправіць загарадку, значыцца, паправіць! І не трэба яму напамінаць пра гэта кожнай паўгоду! Зрэшты, мы ж не пра мужчынак як быццам гамонку вядзем, мы (вуснамі спадара Кісяля) — пра кату! У гусей не шлункі — прорва! Хто паджака, чым карміць? Паўбітона было корму — Мышы з'елі...

Васька проста не ўляжыцца. А таму, паводле спадара Нефёвіча, на вуліцы паратунку шукае. І чакае... Чаго? Вядома спадару Валерыю Гарышу з Чавусаў: Кот ляжыць, памыўшы пыску? Значыцца, госці недзе блізка... Па дварышчы ходзіць гуска? Будзе фэйная закуска. А наогул, перафразуючы класіка: Бач, што робіцца на свеце, Як не роўна здзеліць Бог: Кот — на коўдры, пры катлеце, Гусь — то ў печ, то ў пірог. Ды каб толькі, як справядліва зазначае Валерыя Мікалаевіч, а то ж: Добра гусь у суп які... Смачна — смажыць гускі... Там, дзе гусі, мужыкі, Файныя падушкі! І сапраўды, бо ад іх, ад хатніх птушак, пер'е, ад іх жа — пух. А

добрая коўдра і падушка — яны такія: ім чалавека заваліць — што раз плюнуць, асабліва ўзімку. Таму і шчыруюць гаспадыні... Адна з іх, як распавядае спадар Гарачоў, пасадзіла квактуху. Тая ўзяла ды збегла. І іншай няма... А яйкі стынуць. Вось і ўспомніла кабетка пра свайго ката, які толькі тое і рабіў, што днямі і ночам ляжаў — то на печы, то на сонейку. Жанчына за яго ды на тую крушню: горай, маўляў, не будзе. А вось лепей... Лейкай, кажуць, было! Бо гусяняткі з-пад таго кацінага «крыла» выйшлі не толькі здаровыя, але і... бліскучыя! Таму што кожнае з іх (узгадайма анекдот пра язык у ката?) ён старанна, па-бацькоўску (ці усё ж па-мацярынску?) вылаўваў. Што рыфмаваным радком апісана так: Ну, магчыма, гэта дзіва, А магчыма — байкі, Ды, сцярджаюць, што садзілі І ката на яйкі — Каб гультайства змяняць Гаспадарскай хваткай... А пасля і пальчыцы — Сурагантай маткай. З таго ж канверта і так, да слова: Ад пакліпаў гусака Гуска часта палкала: На халыву ДНК Толькі ў Малахава. Во аж куды занесла ўдзельніца конкурс! Таму самы час закружыцца, і радкі для гэтага ёсць: Усё някельска ў нас, панове, Калі ў дом прыйшла «Звязда».

добрая коўдра і падушка — яны такія: ім чалавека заваліць — што раз плюнуць, асабліва ўзімку. Таму і шчыруюць гаспадыні... Адна з іх, як распавядае спадар Гарачоў, пасадзіла квактуху. Тая ўзяла ды збегла. І іншай няма... А яйкі стынуць. Вось і ўспомніла кабетка пра свайго ката, які толькі тое і рабіў, што днямі і ночам ляжаў — то на печы, то на сонейку. Жанчына за яго ды на тую крушню: горай, маўляў, не будзе. А вось лепей... Лейкай, кажуць, было! Бо гусяняткі з-пад таго кацінага «крыла» выйшлі не толькі здаровыя, але і... бліскучыя! Таму што кожнае з іх (узгадайма анекдот пра язык у ката?) ён старанна, па-бацькоўску (ці усё ж па-мацярынску?) вылаўваў. Што рыфмаваным радком апісана так: Ну, магчыма, гэта дзіва, А магчыма — байкі, Ды, сцярджаюць, што садзілі І ката на яйкі — Каб гультайства змяняць Гаспадарскай хваткай... А пасля і пальчыцы — Сурагантай маткай. З таго ж канверта і так, да слова: Ад пакліпаў гусака Гуска часта палкала: На халыву ДНК Толькі ў Малахава. Во аж куды занесла ўдзельніца конкурс! Таму самы час закружыцца, і радкі для гэтага ёсць: Усё някельска ў нас, панове, Калі ў дом прыйшла «Звязда».

добрая коўдра і падушка — яны такія: ім чалавека заваліць — што раз плюнуць, асабліва ўзімку. Таму і шчыруюць гаспадыні... Адна з іх, як распавядае спадар Гарачоў, пасадзіла квактуху. Тая ўзяла ды збегла. І іншай няма... А яйкі стынуць. Вось і ўспомніла кабетка пра свайго ката, які толькі тое і рабіў, што днямі і ночам ляжаў — то на печы, то на сонейку. Жанчына за яго ды на тую крушню: горай, маўляў, не будзе. А вось лепей... Лейкай, кажуць, было! Бо гусяняткі з-пад таго кацінага «крыла» выйшлі не толькі здаровыя, але і... бліскучыя! Таму што кожнае з іх (узгадайма анекдот пра язык у ката?) ён старанна, па-бацькоўску (ці усё ж па-мацярынску?) вылаўваў. Што рыфмаваным радком апісана так: Ну, магчыма, гэта дзіва, А магчыма — байкі, Ды, сцярджаюць, што садзілі І ката на яйкі — Каб гультайства змяняць Гаспадарскай хваткай... А пасля і пальчыцы — Сурагантай маткай. З таго ж канверта і так, да слова: Ад пакліпаў гусака Гуска часта палкала: На халыву ДНК Толькі ў Малахава. Во аж куды занесла ўдзельніца конкурс! Таму самы час закружыцца, і радкі для гэтага ёсць: Усё някельска ў нас, панове, Калі ў дом прыйшла «Звязда».

добрая коўдра і падушка — яны такія: ім чалавека заваліць — што раз плюнуць, асабліва ўзімку. Таму і шчыруюць гаспадыні... Адна з іх, як распавядае спадар Гарачоў, пасадзіла квактуху. Тая ўзяла ды збегла. І іншай няма... А яйкі стынуць. Вось і ўспомніла кабетка пра свайго ката, які толькі тое і рабіў, што днямі і ночам ляжаў — то на печы, то на сонейку. Жанчына за яго ды на тую крушню: горай, маўляў, не будзе. А вось лепей... Лейкай, кажуць, было! Бо гусяняткі з-пад таго кацінага «крыла» выйшлі не толькі здаровыя, але і... бліскучыя! Таму што кожнае з іх (узгадайма анекдот пра язык у ката?) ён старанна, па-бацькоўску (ці усё ж па-мацярынску?) вылаўваў. Што рыфмаваным радком апісана так: Ну, магчыма, гэта дзіва, А магчыма — байкі, Ды, сцярджаюць, што садзілі І ката на яйкі — Каб гультайства змяняць Гаспадарскай хваткай... А пасля і пальчыцы — Сурагантай маткай. З таго ж канверта і так, да слова: Ад пакліпаў гусака Гуска часта палкала: На халыву ДНК Толькі ў Малахава. Во аж куды занесла ўдзельніца конкурс! Таму самы час закружыцца, і радкі для гэтага ёсць: Усё някельска ў нас, панове, Калі ў дом прыйшла «Звязда».

Лепшыя супрацоўнікі органаў унутраных спраў Міншчыны атрымалі ўзнагароды падчас адзіццацкага сходу ў Маладзечне, прымеркаваным да 79-годдзя беларускай міліцыі. Былі адзначаны таксама лаўрэаты акцыі «Вярнасць і абавязак». Нагадаю, бронзавыя статуэткі за вываў Архангела Міхала ўручаюцца па благавенні Беларускай Праваслаўнай Царквы работнікам ведамства і грамадзянам, што найбольш праявілі сабе ў ахове перапрадкату, барацьбе са злчыннасцю, умацаванні бяспекі.

Сёлета ў намінацыі «За бескампрамісную барацьбу са злчыннасцю» адзначаны падпалкоўнік міліцыі Сяргей Карась — начальнік аддзела па раскідцы злчынстваў супраць асобы ўпраўлення крмінальнага вышуку УУС Мінскаблвыканкома. Сяргей Уладзіміравіч удзельнічаў непасрэдна ў раскідцы чатырох невідавочных злчынстваў з забойстваў у Барысаўскім, Мінскім і Пухавіцкім раёнах. У тым ліку замаскіраваных пад прапаўшых без вестак грамадзян.

Маёр міліцыі Аляксандр Самстыка — старшы аператывны дзяржорган аператывна-дзяржаўнай службы Уздзельскага РАУС — лепшы ў намінацыі «За вярнасць службавому абавязку». Аляксандр Мікалаевіч — адзін з самых вопытных міліцыянераў цэнтральнага рэгіёна: больш за 30 гадоў у органах унутраных спраў. Яго сын Ілья Самстыка таксама служыць ва Уздзельскім РАУС.

Старшы лейтэнант міліцыі Міхал Рэўт прайшоў Вялікую Айчынную вайну, пасля службы ў Валожынскім РАУС, выйшаў на пенсію ў якасці ўчастковага інспектара міліцыі аддзялення крмінальнага вышуку. Мае шматлікія бацька і службовыя ўзнагароды. Сын ветэрана — старшы лейтэнант міліцыі Уладзімір Рэўт — таксама працаваў следчым у Валожынскім РАУС. Тут жа служыць і ўнук, капітан міліцыі Уладзімір Уладзіміравіч Рэўт, оперуаўнаважаны аддзела крмінальнага вышуку. У акцыі «Вярнасць і абавязак» сям'я Рэўтаў удастоена ўзнагароды «За працяг слаўных традыцый». У намінацыі «За ахову грамадскага парадку і прафілактыку правапарушэнняў» адзначаны прапаршчык міліцыі Павел Лыскавец — міліцыянер патрульна-пастовай службы Барысаўскага РУУС. Павел Аляксеевіч — прафесійналы сваёй справы: летас асабіста раскідваў 5 крмінальных злчынстваў, выявіў 70 правапарушэнняў. Лаўрэатам у намінацыі «За ўмацаванне аўтарытэта і асабісты ўклад у развіццё міліцыі Мінскай вобласці» стаў палкоўнік міліцыі ў адстаўцы Аляксандр Балоцін — былы начальнік Упраўлення крмінальнага вышуку УУС Мінскаблвыканкома, а цяпер старшыня ветэранскай арганізацыі Мінскай абласной міліцыі. Аляксандр Іванавіч праслужыў у органах унутраных спраў 33 гады. Узнагароджаны орданам «Знак Пашаны», медалём «Ветэран працы».

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

ДОПОЛНЕНИЯ К ПРОЕКТНЫМ ДЕКЛАРАЦИЯМ по объекту «Застройка жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко (2 очередь строительства). Жилой дом № 18 по генплану», опубликованным в газете «Звезда» № 243 за 27.12.2013, № 6 от 15.01.2014. Застройщик – коммунальное унитарное дочернее предприятие «Управление капитального строительства Московского района г. Минска»...

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ! Открытое акционерное общество «Завод гидравлического машиностроения» г. Кобрин извещает акционеров о проведении 25 марта 2014 года в 14.00 очередного общего собрания акционеров по адресу: г. Кобрин, ул. Советская, 109, зал заседаний.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ по объекту «Многоквартирный жилой дом по генплану №3 со встроенно-пристроенными объектами общественного назначения по пр. Победителей в границах жилого района Лебяжий», опубликованную в газете «Звезда» 29.11.2013 года.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ АУКЦИОНЕ по продаже штурманской станции УШОС-6 ОАО «Стройтрест №3 Ордена Октябрьской революции». Штурманская станция УШОС-6, вместимость бункера 2,5 л, дальность подачи по вертикали 40 м...

Извещение. ОАО «Нафтан» реализует на конкурсной основе (с повышением начальной цены) бывшее в употреблении неиспользуемое имущество: Пометка на конверте, Наименование, Инв.№/Номер, Год выпуска, Начальная цена с НДС, руб. РБ.

НОВОПОЛЬСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ Пуховичского района Минской области ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН по продаже земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов гражданам Республики Беларусь, расположенных на территории сельсовета.

Тэатральнае паляванне

Гонар і годнасць як перажыткі мінулага

Нядаўна адзін з самых іранічных, нават цынічных сатырыкаў Міхаіл Задорнаў з сумам напісаў пра тое, што сталі ў наш час забывацца прыродныя існы: «Сёння «гонар» і «годнасць» выкінуты з роднай мовы. Пра іх і гаворкі няма».

Не паверыўшы сабе ў вызначэнні культуры годнасці, пагаварыў з разумным псіхологам. Ён растлумачыў, што ў паняцце «годнасць» уваходзяць узаемадапамога, падтрымка, павага і клопат аб іншых. Уласна, нічога новага, паколькі гэта прыкметы інтэлігентнасці, уласцівыя цывілізаваным людзям. Не спажывецкія адносіны, а натуральнае прыроднае патрэба падумаць не толькі пра сябе любімага, але і пра кагосьці яшчэ. Што таксама азначае: адукаваны дасведчаны чалавек не можа нікога пакрыўдзіць проста так, між іншым.

Некаторыя факты ў наваколлем жыцці і тэатральным свеце прымушаюць думаць пра тое, што не толькі разуменне гонару і годнасці, але і адукаваны інтэлігентнасці катастрофічна страваюць іхны выразны, як апендыкс.

Чацвёртае даводзіцца чужы пра абразы, выкарыстанне ненарматыўнай лексікі падчас будзённай працы. Нават у тэатры падчас рэжысёрскіх даюць сабе волю, пакрыкваючы на артыстаў і стымуляючы працоўны працэс грубымі выразамі.

Стагоддзе таму ў славянскім тэатральным свеце з'явілася сістэма выхавання актёра па метадах К.С. Станіслаўскага. Адным са з'яўшчых у яго лапцужку было асаблівае вучэнне аб этыцы тэатральных адносін. Падставы для разваг Станіслаўскага паслужыла такая акалічнасць. Выхаванасць, нахненне, жаданне здзяйсняць добрыя справы перадаюцца або не перадаюцца гледачам са сцэны. Як і ў педагогіцы ад настаўніка школьнікам і студэнтам ідзе паток ведаў, заснаваны на культуры годнасці.

Прыклад педагога, прыклад рэжысёра — гэта не толькі ўменне і здольнасць. Гэта часта і гонар выбранай прафесіі. За

кожнай без выключэння справай стаіць набор пэўных ведаў, традыцый і якасці. Пры гэтым асабліва важная адказнасць лідара.

Нецэнзурная лаянка або абраза не здольныя стымуляваць творчыя здольнасці і ўжо тым больш выклікаць творчае натхненне. Сумна, што маленькая снежка, кінутая проста так, можа ператварыцца ў велізарны снежны камкава ледзяную грудку, якая спігаецца з гары. Большасць тэатральных рэжысёраў выкладае ў навуцальных установах, выхоўвае маладоў змену. Вергагодней за ўсё, і там яны не змогуць утаймаваць выхвал свайй негатывунай энергіі.

З часоў залатога стагоддзя мастацтва — эпохі Адраджэння — вандруе азначэнне годнасці як падаванага звыш, так і прыроджанага і самаабытага. Гэта прыгажосць, тактоўнасць, пачуццё меры, талент. Вядома ж, такую ўсёабдымную формулу лёгка аспрэчыць. Таланту звычайна ўсё даруюць, любую выхадку. А цяпер уявіце: стаіць на сцэне адзін насупраць другога таленавіты артыст і таленавіты рэжысёр. У творчай спрэчцы аб рэанісансним духу Шэкспіра або паэтычным слове Купалы паліваюць адзін аднаго бруднай лаянкай. Які паток шчасця і радасці можа нарадзіцца пасля такіх узаемаадносін? Толькі фальш.

Калісьці з прыходам хрысціянства паўстаў новы вобраз чалавечай годнасці як абранасць перад Богам і пошуку сэнсавай апоры. У гэтым новым сэнсе быццэ творчасць, адчуванне сябе асобай праўляюцца, перш за ўсё, у духоўна маральнай сферы, потым — у практычным усавабленні.

Талент — цяжкае ноша, адказна. Ён нясе людзям новую адкрыцці і пашырвае гарызонты звычайнага жыцця. Бяруцца сцвярджаць, што пацалаваны Богам таленавіты лідар, настаўнік, рэжысёр асуджаны на тое, каб адмовіцца ад простага жыцця звычайнага чалавека, ад агрэсіі і сумнага побыту. У тэатры і школы ў публічнай прасторы асабліва місія.

Таццяна АРЛОВА

Інфарм-укол

МЕТЭАЗАЛЕЖНАЕ СЭРЦА

Вясна прыйшла пакуль календарная. На вуліцы яшчэ не так цёпла, як многім хацелася б. А таму нагадаем яшчэ раз пра халадовае ўздзеянне на нашы сэрца і сасуды. І будзем уважлівымі.

Наогул, даўно вядома: неспрыяльныя метэаралагічныя ўмовы могуць стаць прычынай захворвання, істотна паўплываць на працяканне некаторых з іх. Асноўным раздражняльнікам тут лічаць электрамагнітныя імпульсы і тэмпературныя ўмовы. Ёсць даныя, якія ўказваюць на сувязь паміж надвор'ем і смяротнасцю.

Цяпер усё часцей звяртаюць увагу на метэазалежнасць сардэчна-сасудзістых захворванняў. Найбольшая колькасць вострых сардэчна-сасудзістых захворванняў — сардэчных прыступаў, мазвах інсульту, раптоўнай смерці — адзначаецца ў першым і чацвёртым квартале года, у халодныя месяцы, — кажа ўчастковы тэрапеўт 11-й гарадской паліклінікі г. Мінска Таццяна СКАРАХОД. — Адною з прычын гэтага з'яўляецца з'вязанне сасуду пры нізкіх тэмпературах і, як вынік — павелічэнне артрыяльнага ціску. Таму неабходна ў гэты час больш дасканала кантраляваць узровень ціску і своечасова карэктаваць дозы лекавых сродкаў.

Высокая смяротнасць ад сардэчна-сасудзістых захворванняў у халодны час звязана і з перападамі тэмператур. Калі мы алранаем вельмі цёпла і знаходзімся ў памяшканні, якое ацяпляецца, то, натуральна, пацеём. Гэта значыць, мы страчваем вадкасці і электраліты, што прыводзіць да згусненню крыві і павелічэння рызыкі тромбозу. Варта выйсці на вуліцу, як сасуды звужаюцца, і гэта, зноў жа, можа справакаваць вострую сітуацыю. Вось чаму рэкамендуецца пазбягаць працяглага знаходжання ў цёплым памяшканні ў вопратцы і адзявацца адпаведна з надвор'ем.

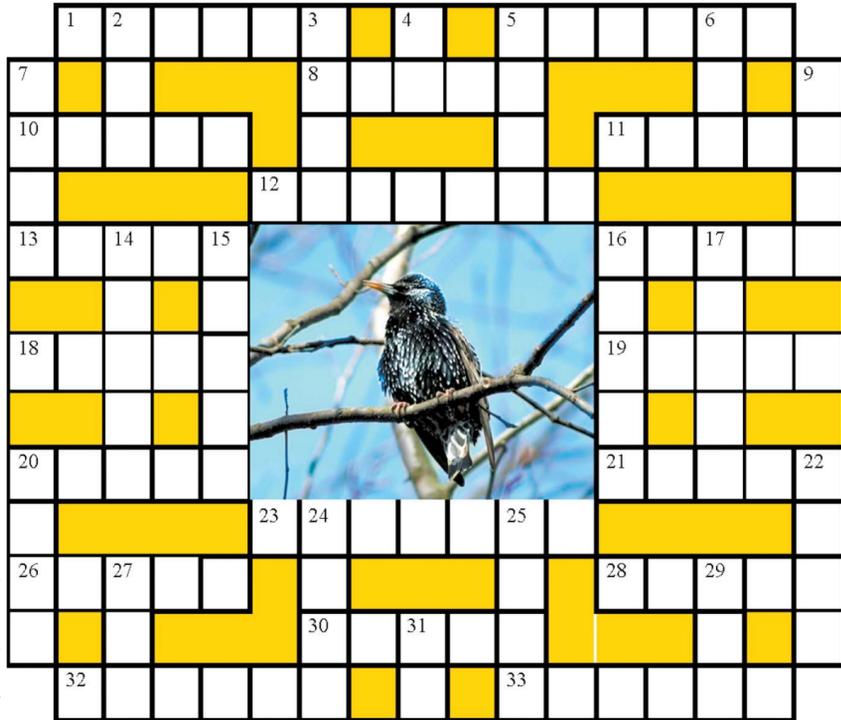
Уплывае на захворванне і наша харчаванне. Ёсць погляд, што ў зімовы час неабходна павялічваць ужыванне тлушчаў, паколькі яны з'яўляюцца асноўнай крыніцай энергіі, неабходнай для падтрымання тэмпературы цела. Аднак гэта не так. Арганізм валодае досыць дасканалай тэрмарэгуляцыяй, таму справіцца з задачай падтрымання патрэбнай тэмпературы без дадаткова тлушчу, які толькі пагоршыць стан сасуду. Таму харчаванне павінна заставацца дыетычным, дробным, з вялікай колькасцю агароднін і садавіны. Варта таксама мець на ўвазе, што знаходзіцца ў халодных умовах нашча небяспечна, паколькі гэта павышае рызыку ўзнікнення перахладавання і абмарожвання.

У халодны час многія забываюцца пра фізічныя нагрузкі. Для прагулак халадна, і ў выніку — гіпадынамія, якая неспрыяльна адбіваецца не толькі на стане сардэчна-сасудзістай сістэмы, але і арганізма ў цэлым.

Ускладненні сардэчна-сасудзістых захворванняў, вострыя станы заяўляюць аб сабе часта ў якасці ускладненняў вострых рэспіраторных вірусных інфекцый і грыпу. Таму такім пацыентам і рэкамендуецца ў якасці прафілактыкі вакцынацыя або ўжыванне імунамодулятараў.

Не апошняю ролю іграе і абстрактнае сезоннае дэпрэсіі, калі людзі з захворваннямі сэрца перастаюць сачыць за рэгулярным прыёмам прызначаных ім лекаў для зніжэння ціску, а таксама парушаюць дыету.

Святлана БАРЫСЕНКА

«САКАВІК НА ПАРОЗЕ ЎЗЫХОДЗІЦЬ»

Па гарызанталі: 1. Вуснае паведамленне пра каго-што-небудзь. 5. ... — капальнік. Прывітанне беларускага народнага календара, які адзначаецца 13 сакавіка; капае са стрэх. 8. «Эй, ..., гэі, красна-... \Закідай сані! \Ды едзь калёсамі». 3. Песні, якой гукаюць вясну. 10. Калі ... не выходзіць з вуліца да Дабравешчання, то будзе цёплае, ураджайнае лета (прыкм.). 11. Вясной цэбар вады — лыжка гразі, а восенню лыжка вады — ... гразі (прыкм.). 12. Саматанная спадчына. 13. «І на ліпе пачуецца клікат бусліны, \Увальецца ... ў суквецце каліны». 3. Верша М. Мятліцкага «Абудзіся, вясна!». 16. «... сакавіцкага загар \З першаю вясновай рабацінкай». 3. Верша В. Віткі «Пачатак вясны». 18. «Над старым калясом, \Ладзіць ... няхітры свой дом». 3. Пазмы П. Броўкі «Ясны кут». 19. «Я чакала, \Я спявала, \Я спявала пра ...». 3. Песні «Дударыкі». (сл. А. Грачанікава, муз. І. Лучанка). 20. Паўднёвая вядзяная расліна. 21. Колькасць выраў, якія, паводле павер'яў, прылятаюць на Беларусь на Свята птушак — 22 сакавіка. 23. «Кропелька, кропелька \Бацна ўсім зда-... \Ты — ... сонейка! \У веснавы дзень». 3. Песні Д. Пятровіча «Кропелька». 26. У сакавіку ... — у жыво дождж папа (прыкм.). 28. «... — вяснянка! \Ж да світанку». 3. Верша П. Глебкі «Надзя — Надзейка». 30. Снапочак к снапочку, дык цёпла ... (прыкм.). 32. Народная назва пер- 29. Сіры, 31. Па. 17. Тэбэр, 20. Лета, 22. Кіш, 24. Сока, 25. Квас, 27. Мр. 26. Туман, 28. Поні, 30. Копка, 32. Браткі, 33. Сякера. 18. Вясна, 19. Любоў, 20. Лютэ, 21. Сораж, 22. Снежка, 23. Снеда, 24. Снеда, 25. Квас, 26. Снеда, 27. Мр. 28. Поні, 29. Сіры, 30. Копка, 32. Браткі, 33. Сякера.

Па вертыкалі: 2. ...! Вокліч з пераможнай інтанацыяй. 3. «Ідзе вясна з цудоўнай лірай; \На ... яе зляцеўся вырай». 3. Пазмы Я. Коласа «Новая зямля». («На глушчовых токах»). 4. Знак свайй справы, майстар. 5. «Рушыўся снег, зашумела ... \Раскаваліся рэкі ад лёду». 3. Верша Я. Купалы «Перад вясной». 6. «Рыба — аб ..., саначкі — аб плот»; так у народзе казалі на дзень Аляксея цёплага — 30 сакавіка. 7. «То слышча дрозд на мокрым дрэве, \То ... вясёлы гімн пьне». 3. Верша В. Гардзея «У свежасці зямлі вясенняй». 9. «Памажы, маці, нам вясну гукаці. \... дай, ... дай». 3. Вяснянка. 14. Тое, што і афсетны друк. 15. Шаўковая блісчучая тканіна. 16. Сакавіты корм для жывёлы. 17. Абдабленне з металічных прадметаў на вузржы. 20. «І старая елка голасна ўздыхнула: «... надыходзіць, \А зима мінула». 3. Верша В. Вары «Пралеска». 22. «О, ... вясні непераможны! \Рунее поле, водаў бег». 3. Верша Л. Геніюша «Жаўрук». 24. «Люблю сакавіцкія воды \Вірлілія ... вясны». 3. Верша Н. Аксёныч «Сакавіцкія воды». 25. Кісаваты напітак з хлеба. 3. Верша С. Кульбіцкага «Сакавік». 27. ... будзе, а вайна руінуе (прыкм.). 29. Масленіца — палізуха; ... і масла палізула (прыкм.). 31. Танцавальны крок.

МАНЕТА Ў ГОНАР РЭДКІХ РАСЛІН

Учора, у Сусветны дзень дзікай прыроды, у Нацыянальным гістарычным музеі сталіцы адбылася афіцыйная прэзентацыя першай сярэбранай манеты «Святаянік чатырохкрылы» з серыі «Адраджэння раслін».

Нагадаю, што ўсяго ў нашай краіне сустракаецца пяць відаў святаяніку. Аднак мы больш звыклі да святаяніку звычайнага, або прадзіраўленага, які расце ў лясках або на лугах. Сёння вядомыя чатыры месцы, дзе можна сустрэць святаянік чатырохкрылы: у Івацэвіцкім, Кобрынскім, Навагрудскім і Пінскім раёнах. «Плантэцыі» «чырванакіжніка» вельмі малыя — ад 5-10 да 30-50 экзэмпляраў.

Сяргей КУРКАЧ.

Веры, згоды ды каханні!
Усім цудоўным жанчынам сельскагаспадарчых сельсаветаў, а таксама нашага Бярозаўскага раёна — **святочнае віншаванне з 8 Сакавіка**. Заставіцеся такімі ж гаспадарлівымі, прыгожымі і мудрымі заўсёды — у будні і ў святы. Няхай ніколі кожны беларускі дом не абмяноўва вера, згода ды каханне!

3 павагай,
Сяргей Сяргеевіч ГЛІНСКІ,
дырэктар КУВП
«Бярозарайгасрэз»
УНП 200022689

Гэтыя разумныя, добрыя, далікатныя асобы часта змагаюцца з унутраным супраць-насціямі, хаваючы іх пад маскі знешняй бессаромнасці. Яны цудоўныя спецыялісты, упэўнены ў сабе, дзейнічаюць, не бяючыся асуджэння. Дзякуючы пра-ніклівасці здольныя бачыць недахопы іншых, але не здольныя іх выправіць. Яны жывуць напружаным жыццём, ліцацца нявытрыманымі і сварлівымі асобамі, настрой якіх можа змяняцца на працягу хвілін. Да іншых праявляюць завывшанія патрабаванні, таму часта застаюцца адзінокамі. Ім неабходна быць бескарыслівымі, засяроджаны на працяўленні дэбрыні і зрабіць жыццё прасцейшым для сябе і навакольных.

Даты	Падзеі	Людзі
1534 год — нарадзіўся Васіль Цяпінскі, беларускі гуманіст-асветнік, пісьменнік, кнігавыдавец. Быў сучаснікам і аднадумцам Сымона Буднага, прадаўжальнікам гуманістычных і культурна-асветніцкіх традыцый Францыска Скарыны. Валікі аматар кнігі, ён сабраў каштоўную бібліятэку. У сваім радавым маейтку Цяпіна заснаваў друкарню, у якой надрукаваў «Евангелле» і «Новы Запавет». Даследчыкі мяркуюць, што ў 1562 годзе Цяпінскі надрукаваў у Нясвіжы два творы Сымона Буднага «Катэхізіс» і «Апраўданне грэшнага чалавека перад Богам». Дзейнасць Васіля Цяпінскага спрыяла зараджэнню, уздыму і кансалідацыі шырокага нацыянальна-культурнага і патрыятычнага руху ў Беларусі ў канцы XVI—пачатку XVII стагоддзя. Памер у 1599-м у 65 гадоў.		
1943 год — нарадзіўся (вёска Бондары Гродзенскага раёна) Уладзімір Пятровіч Сыты, беларускі вучоны ў галіне кардыялогіі, доктар медыцынскіх навук, прафесар (1993). Аўтар навуковых прац па тэрапіі ішэмічнай хваробы сэрца, вывучэнні этыяпатагенезу, клінікі лячэння захворванняў, асацыяраваных з узростам.		
1960 год — фатограф Альберта Дзяў Гучераса, вядомы пад творчым псеўданімам Альберта Корда, зрабіў здымак гераічнага партызана Чэ Гевары. Сямю гадамі пазней вядомы італьянскі выдавец Джан Джакама Фелтрынелі, які знаходзіўся ў Гаване, выпрасіў здымак у фатографа і апублікаваў яго ў Італіі. Фота Чэ нечакана стала папулярным ва ўсім свеце, прычым не толькі сярод радыкальна настроенай моладзі, але і ў вытворцаў разнастайных сувеніраў. Сам жа Альберта Корда за ўсё жыццё не атрымаў за гэтую фатографію ні цэнта. Але ў 2000 годзе, калі брытанскае рэкламнае агенства PA Lowe Lintas выкарыстоўвала вобраз Чэ Гевары для рэкламы гарэчкі Smirnoff, прычым у афармленні быў таксама здымак вядомага малаўка сярпа і молата, дзе серп меў выгляд струка перцу, цярпенне фотаматэрыялу лопнула, і ён падаў у суд. «Усё гэта здымак з памяці чалавека, які аддаў жыццё баршчыбе з імперыялістычным капіталізмам», — заявіў ён ў судзе. Агенства, у сваю чаргу, сцвярджала, што на фотаздымак да гэтага часу ніхто не аформіў права ўласнасці, але беспаспяхова. Суд стаў на бок кубінца. Атрыманні грошы Альберта Корда аддаў у дапамогу хворым кубінскім дзецьмі.		

Было сказана
Андрэй ВОЛЯН, філосаф, ідэолаг Рэфармацыі ў Беларусі:
«Кожны, на каго звальваецца п'яная напасць, страчвае свой набывак і дабрабыт, робячыся голым, як той бізун».

Першая вясновая «Маладосць»

Трэці нумар часопіса «Маладосць» атрымаўся па-сакавіцку сакавітым і традыцыйна шматгранным: матэрыялы, сабраныя ў тэматычных рубрыках, здольны зацікавіць самых розных чытачоў.

У пачатку вы знойдзеце традыцыйную маладосцеўскую апятанку, якая гэтым разам прысвечана хі-ба самаму балючаму беларусаму пятаму. 21 лютага мы адзначалі Міжнародны дзень роднай мовы. «Маладосць» не магла абысці гэтую падзею, а таму задала некалькі правакацыйных пытанняў людзям, якія маглі і хацелі б быць цалкам беларускамоўнымі, але пакуль рэалізаваць гэтага не змоглі.

У рубрыках «Выбітныя» і «Без вышэйшай адукацыі» вы можаце прачытаць размовы з цікавымі маладымі людзьмі, на першы погляд звычайнымі прадстаўнікамі сучаснай моладзі, якія, аднак, чымсьці адметныя. Адзін з іх — дзяўчынка, якая захавляецца ўсім на свеце, у тым ліку экзатычнай турэцкай мовы, а другі — таленавіты інжынер, які з галавой шышоў у дабрачынінасць.

Рубрыка «Упершыню ў Маладосці» традыцыйна прадстаўляе літаратурную свежую кроў. На гэты раз на старонках часопіса дебютуюць чатыры імені: Яўгена Пракапчук, Ганна Бучко, Артур Камароўскі, Кацярына Захарэвіч. Знаёмцеся і атрымлівайце асалоду ад іх творчасці!

Не абышлося ў першай вясновай «Маладосці» і без ужо вядомых імёнаў. Прапануем вашай увазе вершы класіка Васіля Звэнкі, а таксама паэтак Таццяны Сівец і Серафімы Беставай. Аматарам прозы будучы цікавыя новае мифалагічнае аглядаданне Ганны Навасельскавай «На векавечных межах» і абразкі Уладзіміра Сіцяпана «Мінск альбом». У рубрыцы «Пераклады» змешчаны паўднёва-сонечныя вершы італьянскага паэта Гвіда Каталана ў перакладзе на беларускую мову. У асобнай рубрыцы змешчана аглядаданне Аксаны Варатнічанай «Палескі лячэбнік» — даволі смелы моўна-літаратурны эксперымент.

Традыцыйна «Маладосць» прапануе чытачам якасныя крытычныя матэрыялы. Паразважайце разам з крытыкамі Алай Нікіфорскай, Ганнай Алексіевіч і Галінай Багданавай аб лёсах сучаснай беларускай літаратуры і мастацтва, а ў рубрыцы «Вяртанне» ў вас будзе магчымасць вярнуцца ў мінулае і пазнаёміцца з невідомай дагэтуль крытычнай спадчынай Антона Адамовіча — артыкулам пра паэму П. Броўкі «Кацярына».

Яшчэ адна падзея, міма якой не магла прайсці «Маладосць», —

200-годдзе з дня нараджэння Іосіфа Гашкевіча — вядомага ўсходазнаўцы беларускага паходжання, першага прадстаўніка Расійскай імперыі ў Японіі. Цікавыя матэрыялы пра гэтую тэматыку і для многіх беларусаў яшчэ незвычайна асобу прадстаўляюць журналіст Лявон Целеш і даследчыца Наталля Обушава.

Вядома, гэта далёка не ўсё, што вы адкрыеце для сябе, пагартаўшы сакавіцкую «Маладосць». Прыемнага вам чытання!

Тамара САРАЧЫНСКАЯ.

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра 8 сакавіка.
Месяц у сур'і Цяльца.

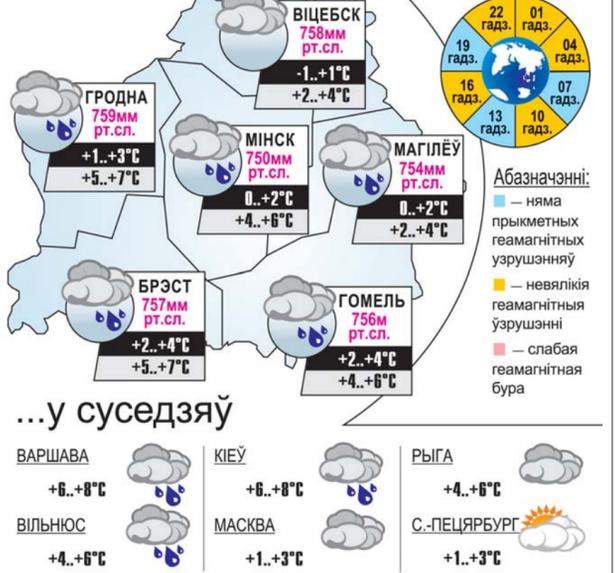
Імяніны
Пр. Васіля, Івана, Ігната, Льва, Піліпа, Сяргея, Ціхана, К. ПАПАЛЕЦ.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.49	18.54	11.05
Віцебск	7.40	18.42	11.02
Магілёў	7.39	18.44	11.05
Гомель	7.34	18.42	11.08
Гродна	8.04	19.10	11.06
Брэст	8.03	19.12	11.09

Фота Антона ПЕЛЮЖКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Аб'ява.
«Жанаты, прыгожыя, разумныя мужчына хоча перажаніцца!»

Жонка крычыць мужу з кухні:
— Сень, а табе спадабаецца такая страва: «Адборныя кавалкі алёны і казулі, пад лёгкім ананасавым соусам у дзіўнае прызрытым бляце з цацаркі?»
— О-о, зорка мая! Ты гэта нам зараз прыгатуеш?
— Не, гэта я прачытала надпіс на бляшанцы кашэчага корму, якую сёння нашу Ваську купіла...

Зіма — малайчыня: прыйшла позна, сышла рана. Наогул ніякі прэтэнзы.

— Спытай ва ўнучка, як поўнае імя бу-булі Клавы...
— І што ён табе адказаў?
— ...Клавіятура!..

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯХОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), С. ПРОТАС (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЦКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АDRAC: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падліскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыяты — 292 05 82, адказны за выпуск дадатка: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 82, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; Бухгалтэры: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by; рэкламы: reklama@zviazda.minsk.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннямі рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдактарыя ў Рэспубліканскім унітарным прапрыетарстве «Вывадаецца «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 22.315. Індэкс 63850. Зак. № 849.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 4 сакавіка 2014 года.